

ตำนานพระแท่นมณีคติลาบาท

ปฐมภาค

เป็นโคลงถิลิตกั้น

เรื่องเริ่มสร้างขึ้นเป็นพระแท่นทรงอนุศาสน์

ของสมเด็จพระร่วงเจ้า รามคำแหง

กรุงสุโขทัยราชธานี

แคว้นเหนือ

ฉบับเดิม พ.ศ. ๑๘๔๘

รมนราธิปประพันธ์พงศ์ ทรงรจนา

พ.ศ. ๒๔๖๓

พิมพ์ที่โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร

ตำนานพระแท่นมณีคสิลาบาท

ปฐมภาค

แปลโคลงกลิตต์นี้

เรื่องเริ่มสร้างขึ้นเป็นพระแท่นทรงอนุศาสน์

ของสมเด็จพระร่วงเจ้า รามคำแหง

กรุงสุโขทัยราชธานี

แคว้นเหนือ

ฉบับแก้ไข พ.ศ. ๑๘๔๘

กรมพระราชพิธีประพันธ์พงศาวดาร

พ.ศ. ๒๔๖๓

พิมพ์ที่โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร

ขอเศษผ้าของธิดีพระบาทปกเกล้าปกกระหม่อม

ข้าพระพุทธเจ้าไกรจนาตำนานพระแท่นมนังคศิลาบาตร
ปฐมะภาค เป็นโคลงลิลิตกันขึ้นไว้ ด้วยความรู้ โดย
มากจากสมุทหนึ่งสื่อเรื่องเที่ยวเมืองเหนือ ซึ่งได้ผ้าของ
ธิดีพระบาท ทรงพระราชนิพนธ์ไว้ โดยพระพิริโยปการ
ปรีชาเสาะสวน แต่เมื่อคราวเสด็จประพาศเมืองเหนือ
ครั้งยังดำรงพระราชยศเป็นสมเด็จพระบรมราชาชนั้น ขอ
พระบรมราชวโรกาสทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายในมหรท
วารฤกษ์ศุภมงคล พระราชทานพระสุพรรณบัตรแก่
บีเณตรสุตาแห่งข้าพระพุทธเจ้า พระเจ้าวรวงศ์เธอ
พระองค์เจ้าลัญจมีลาวัณ ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม

ควรมีควรอยู่แล้วแต่จะทรงพระมหากรุณาโปรดเกล้าฯ

ข้าพระพุทธเจ้า กรมนราธิปประพันธ์พงศ์

ขอเศษ

วิจวรวรรณ ๘ กันยายน ๒๔๖๔

โคลงลิลิต

ตำนาน พระแท่น มนังคลาบาท

มี ๓ ภาค คือ

- (๑) ปฐมภาค เป็นโคลงลิลิตกั้น เริ่มสร้างเป็นพระแท่นทรงอนุศาสน์ ของสมเด็จพระร่วงเจ้า กรุงสุโขทัย.
- (๒) ทศกัณฐ์ภาค เป็นโคลงลิลิตสุภาพ ทวีตให้เชิญลงมาเป็นพระแท่นประทับ สมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว กรุงรัตนโกสินทร์. แล
- (๓) ศกัณฐ์ภาค เป็นโคลงลิลิตสินธุมาลี โปรดให้เชิญขึ้นประดิษฐาน ในพระที่นั่งสุทิวลาปราสาท เป็นพระรัตนสิงหาสน์ บรมราชาภิเศก สมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว กรุงรัตนโกสินทร์.

จับปฐมภาค เริ่มสร้างเป็นพระแท่นทรงอนุศาสน์
ของสมเด็จพระร่วงเจ้า รามคำแหง
ยุคกรุงสุโขทัย ราชธานี เหนือ
พุทธศตกะ ที่ ๑๘.

โคลงถิลิตตัน

สดุดี

- ๑ ศรีศรีสุโขทัย มไหศวรรราชานินทร์
ถิ่นไทสถิต เถลิงฤทธิ์เถลิงบุญญา
อุครพาราภิลกะเขษฐ์ เกษตร์พิศาล
ตระการเมืองมิ่ง ยิ่งเมืองมลาวเมืองมอญ
กระฉ่อนชัยะบรรลือ กระพือพณิษ
ประสิทธิ์ศิลป์าคม ประสมโสถถัสรวสันต์
เกษพิงักรวมิกระราช อาองค์อาปรัญญา
ผ่านพิภพ ลบเหล่าไททั้งผอง
ไทอุทองไทละโว้ ไซ่ถึงไทลานนา
เจ้าฟ้าไทหลวง ล่วงคำคำอะหม
ลุ่มไทมอญไทลอส ค่อไทลี้ไทแข

แม่ขเมอรฐัฎารบ
 หงสานครยอมที่
 ข้ามโขงบอกขอพึ่ง
 ราชสมภารอนนต์
 เทิดราชธรรมทศพิธ
 อ้ายเหล่าเหล่ายังชี
 เกริกกฤดาการเทศะลี
 เสวกเสนามาตย์
 วาจาสิทธิ์
 ฝอยงสรยศัมเหพาฬาร
 องค์ศรีอินทราทิตย์
 ไกรกฤษณพงศ์
 มังมหัฒศฤงคาร
 มหิสรญาณอยู่เกล้า
 จักร์สยาม จอมสยาม

แม่พม่าภพฤทธ
 แหลมมลายูยอมออก
 ฝั่งพระอินนิหาร
 ราชพาหลอนันต์
 เทิดกฤตยิตเฉลิมเฝ้า
 ศรีไทหม้อยู่นาน
 เกริกขารมีเมืองปก
 เขิกอำนาจกรรณ
 ท้าวสาระทิศยท
 ฝอยอภัยยศส์ท่านชเวศตรี
 ลวิศสันตติคนัย
 ทรงวีระศักดิ์
 ครอบชีต
 พระร่วงเป็นเจ้าเจ้า
 แลณา ฯ

ตำนานพระแท่นมนังคศิลาบาต

๓

- ๑ กรุงศรีสยามราชย์ครั้ง สุโขทัยเอย
ขุนพ่อรามกำแหง ปกแผ้ว
ฉานินทร์พุมิณญ์โย ยศะยิ่ง ผยองแฮ
ไทเทศถ่อมม่น้อมเกล้า เลลออกบุญ ฯ
- ๑ พระฤทธกฤษณราชเกล้า เกรียงเสมอ กมังรา
คุณพระฟ้างพระคุณ พระเจ้า
พระศักรจักรพรรดิเลอ ทิลกเกียรติ พระฤ
เพียงพ่อไพร่ฟ้าเผ่า ผากหัว ฯ
- ๑ พระปลอบคนชอบล้วน จงรัก
พระปราบคนชั่วกัลว กุกเกล้า
พระภินชยนักราชญ์นัก ผนวชนัย ถิ่นนา
พระทนุกพ่อคำพเน็ สรวัยสนอง ฯ
- ๑ พระปกปวงพศกคัวย เคชเย็น
เฉกชเนตรสมเพชครอง ลูกน้อย
ลงทณทักณเ็น คุเกยจ ถลแฮ
ไทนมาทราชฎ์ล้วนคล้อย กระแสรว ฯ

๑	เผยแผ่ ^๕ ยาร ^๕ เม ^๕ ค ^๕ เล ^๕ ย ^๕
เห ^๕ น ^๕ อ ^๕ จ ^๕ ร ^๕ ค ^๕ ร ^๕ ง ^๕ จ ^๕ น ^๕ แล ^๕
ป ^๕ ก ^๕ ษ ^๕ ไ ^๕ ค ^๕ ค ^๕ ก ^๕ ช ^๕ า ^๕ ย ^๕ ส ^๕ ม ^๕ ท ^๕ ร ^๕
ห ^๕ น ^๕ อ ^๕ ก ^๕ อ ^๕ ก ^๕ อ ^๕ ม ^๕ ล ^๕ อ ^๕ ม ^๕	เซ ^๕ ย ^๕ ง ^๕ ม ^๕ น ^๕ ษ ^๕ อ ^๕ น ^๕ ก ^๕ พ ^๕ อ ^๕
ร ^๕ า ^๕ บ ^๕ น ^๕ อ ^๕ ม ^๕
อ ^๕ ร ^๕ ร ^๕ ม ^๕ ร ^๕ า ^๕ ช ^๕ แ ^๕ ห ^๕ ล ^๕ ม ^๕ แ ^๕ ช ^๕
แ ^๕ ห ^๕ ล ^๕ ง ^๕ เซ ^๕ ม ^๕ ร ^๕ ๗
๑	อ ^๕ ย ^๕ ง ^๕ ค ^๕ ห ^๕ ง ^๕ ส ^๕ ว ^๕ า ^๕ ย ^๕ ว ^๕ ร ^๕ า ^๕ ชา ^๕
ก ^๕ ท ^๕ ง ^๕ ล ^๕ ก ^๕ ล ^๕ เ ^๕ น ^๕
ณ ^๕ อ ^๕ ม ^๕ ชา ^๕ ค ^๕ เท ^๕ ศ ^๕ ร ^๕ า ^๕ ช ^๕ ส ^๕ ัน ^๕ ค ^๕
เล ^๕ อ ^๕ ง ^๕ เท ^๕ ช ^๕ ต ^๕ า ^๕ ง ^๕ ท ^๕ ำ ^๕ ว ^๕ ห ^๕ ำ ^๕ ม ^๕	ช ^๕ อ ^๕ บ ^๕ ข ^๕ ัน ^๕ ธิ ^๕
เบ ^๕ ง ^๕ ค ^๕ ร ^๕ ำ ^๕ ม ^๕
ส ^๕ ข ^๕ พ ^๕ ง ^๕ ห ^๕ ล ^๕ า ^๕ ย ^๕ แ ^๕ ช ^๕
ช ^๕ ก ^๕ ห ^๕ เ ^๕ ง ^๕ ๗
๑	ม ^๕ ห ^๕ า ^๕ น ^๕ ค ^๕ ร ^๕ ค ^๕ อ ^๕ น ^๕ ค ^๕ เ ^๕ น ^๕ ก ^๕ ัน ^๕
ส ^๕ ี ^๕ ป ^๕ ร ^๕ ะ ^๕ ค ^๕ ร ^๕ ิ ^๕ ป ^๕ เ ^๕ ย ^๕
เท ^๕ ็น ^๕ ท ^๕ ำ ^๕ น ^๕ ำ ^๕ ส ^๕ ย ^๕ ค ^๕ แ ^๕ ล ^๕ ย ^๕
ค ^๕ ุ ^๕ ห ^๕ อ ^๕ ย ^๕ ไ ^๕ ห ^๕ น ^๕ ำ ^๕ ล ^๕ อ ^๕ ม ^๕	เว ^๕ ียง ^๕ แ ^๕ ล ^๕ ง ^๕
ป ^๕ ก ^๕ ข ^๕ อ ^๕ ม ^๕
อ ^๕ ย ^๕ ร ^๕ ย ^๕ ย ^๕ ส ^๕ ย ^๕ า ^๕ ม ^๕ ฤ ^๕ า ^๕
ร ^๕ อ ^๕ บ ^๕ เม ^๕ อ ^๕ ง ^๕ ๗
๑	พ ^๕ ร ^๕ ะ ^๕ นิ ^๕ ว ^๕ า ^๕ ค ^๕ ัน ^๕ ป ^๕ ร ^๕ า ^๕ ง ^๕ ค ^๕ ำ ^๕ ส ^๕ ท ^๕ ง ^๕
ส ^๕ ว ^๕ ย ^๕ ส ^๕ ง ^๕ ำ ^๕ ป ^๕ ร ^๕ า ^๕ ก ^๕ า ^๕ ร ^๕ ม ^๕ เล ^๕ อ ^๕ ง ^๕
เว ^๕ ร ^๕ เ ^๕ น ^๕ ส ^๕ ล ^๕ ง ^๕ พ ^๕ ร ^๕ ะ ^๕ ค ^๕ ล ^๕ ง ^๕ ส ^๕ เ ^๕ ถ ^๕ ิ ^๕ ย ^๕ ร ^๕
ส ^๕ ว ^๕ น ^๕ ส ^๕ ระ ^๕ ส ^๕ น ^๕ า ^๕ ม ^๕ ำ ^๕ ม ^๕ ำ ^๕ น ^๕	ม ^๕ น ^๕ เท ^๕ ย ^๕ ร ^๕ ส ^๕ ถ ^๕ า ^๕ น ^๕ เ ^๕ ย ^๕
ม ^๕ ิ ^๕ ง ^๕ แ ^๕ ว ^๕ วัน ^๕
ท ^๕ ิ ^๕ ม ^๕ พ ^๕ ร ^๕ ร ^๕ ค ^๕ พ ^๕ ห ^๕ ล ^๕ แ ^๕ ช ^๕
น ^๕ ิ ^๕ ม ^๕ ิ ^๕ ต ^๕ ร ^๕ ถ ^๕ ว ^๕ า ^๕ ย ^๕ ๗

- ๑ ชินาวาศมหาธาตุคัง กลางนคร
 เคียงราชนิเวศน์ฉาย เล็กตัว
 ปรารงค์หินแก่นดินนสรณ์ แสงนมัส การนา
 บรมธาตุพทธเจ้านาว สู่สวรรค์ ฯ
- ๑ พินารกาญจนรูปไท้ ทศพล เถลิงพ่อ
 พระอัฐจารสขวัญ คาสน์สร้าง
 กุญอยู่ป้ครูกกล กมลาคนั้ ชมเรนทร์ฤา
 เฉลิมศรัทธาหล้ามล้าง บายไบม ฯ
- ๑ เทวะสถานเท่งเว้ง ศรัศรวาย ภิไธยพ่อ
 สามยอกเยียมพโยมโสม สองไค้
 ชาติารุปนารายนั้ นวิศสถิต ถมึงเอย
 เสาเล่นชิงช้าไค้ ฤกษ์สการ ฯ
- ๑ คาลเทพารักษ์ไค้ เมืองทรง เมืองเอย
 สิ่งณปรารกปาสาณ เสริฐฐัม
 อาถรรพ์มันเมืองลง เสละหลัก เมืองแซ
 ไสยน์คักคบกขของคัม เขตครอง ฯ

- ๑ หลายตระพังข้งน้ำคัม สกไส
 โปย, ผลึก, สอ, เงิน, ทอง แผลง
 เสนมาคย์คฤหาศน์ไส เวียง, ราชฏว์ เรือนญา
 ถนนกลั่นคนเมื่อแซ้ง ไขว่เมือง ฯ
- ๑ นอกเวียงเฉียงออกक्रम คลองสวน
 พลูหมากม่วงมขามเนือง ร่องเลื่อย
 ทเลหลวงไรรักษาชน ชมน้ำ ชมนอ
 ฝนผลผลิตไม่เยอย ย่านทาง ฯ
- ๑ เจกัยศรีสง่าคำว มณฑป ทิเรกพ่อ
 วัดตระพังทองกลาง แห้งไหว
 ปุ้ครอยครองครบ คณะศิษย์ สงฆ์แซ
 บญะเขตชาวย้านไค เป็กทาน ฯ
- ๑ อิมพวันนั้นอยู่เบื้อง อัยฏงค์ แกนเฮย
 เรียบกอรัญญิกสถาน เทียวควย
 เน้นขาวเรียบลาลพง ผลการัน เลวงแซ
 ไบจักคัยควยห้วย หยเขา ฯ

- ๑ ไบถใหญ่ไฟโรแจ้ง วนารัญญ์ ญิกพ้อ
 เรือกวัดขามม่วงเฉลา เล็กแย้ง
 สังฆราชบุรีครุวลัย ศาสน์สถิต
 อรรคมัยภูกรูแจ้ง ทยไทร ฯ
- ๑ ถนนหลั่นบรรพตชน เจกีย์ สูงแล
 พินารพทธบาทไค ลาคันน้อม
 เขาคบพระสถูปศรี เมืองประภิช ฐานแฮ
 วิหารถักวัดข้างล่อม เล็กงาม ฯ
- ๑ เลียบเชิงเขาข้ามป่า กาหลง หอมเฮย
 วิหารสง่าพระอาราม ใหญ่ยัง
 สพานหินดินวัคยง ยอดไซค ชิงแฮ
 พทธรูปยืนเตืองตั้ง อุตมangk ฯ
- ๑ วัดตระพังช้างเผือกใกล้ บึงไบถ ท่งานพ้อ
 มณฑปไปร่งเชิญปรารค์ ปรักตั้ง
 เจกีย์ใหญ่ไสวไซค สิชเรศ มเลื่องแฮ
 พระนั่งใหญ่น้อยทั้ง พระนอน ฯ

ตำนานพระแท่นมนังคศิลาบาตร

๘

- ๑ รูปขงฝูงเทพหลุ่ม สิงศาล
บนโคกคักก็สิทธิ์ขลัง ครอบมัย้อง
ผองผิมีมีปาน ปุณฤทธิ ลือเลบ
ขุนไม้ไผ่คุ่มคอง กระเด็น ฯ
- ๒ ในทักษิณระภาคโน้น ขนานถนน เนืองพ้อ
ชุมตลาคประสานเปน ปละคำ
หมากพร้าวหมากกลางผล ไม้อื่น อนันต์เอย
นาไร่ไร่ฟ้าสว้า ลำพล ฯ
- ๓ พินารัศมย์ขึง พระย่น ใหญ่แฮ
ในวัคเชตพนดกกล เกียรติสร้าง
ปราสาทอุณาสนั่น เผื่อนเนตร ชมฤ
มหาโพธิ์ใบถ้ว้งสล้าง หละหิน ฯ
- ๔ เลไลย์เถระเล็กพร้อม ใจกัน
กับพระสาครลิล ลาค้าว
สินธุเทศไถ่เชตวัน แสงหน่อ โพธิ์นา
เกิดเชตพนด้วยท้าว บัดเสถียร ฯ

- ๑ กษิกฤตย์พิชโกคเกอ นวกรรม ถึงเงนา
 ช่างแกะช่างแกะเขียน คิคสร้าง
 ศิลปไทไถจินท่า ถ้วยชวค ชามแล
 เคาเคลือบเผาตังข้าง โคกเห็นอ ๑
- ๒ หกพันวาท่าน้ำ ยมลง ล่างแฮ
 ค่อมแม่ลำพายเรือ แล่นเจอย
 คลองผ้าป่าคั่นวง เวียงขอบ คุฎา
 ทางบกทางน้ำเยอย ย่านหลาม ๑
- ๓ รัตนธารเดินถ้ำเทยว วันทา พระฤ
 ถ้ำคักกาพระราม เลือกเมอ
 ถ่านพนัสปกปรตยา มีตรเมอม ถมึงแฮ
 หลายลเมาะเสาะสร้างเงอ ปรายพาล ๑
- ๔ เกษะพระร่วงนั ศรีไท แท้แล
 เกลิงสโขทัยปาน ถิ่นแล้ว
 ถวัลยวัชสีชนาลัย รองเล่า พระเฮย
 ปกชาติศาสน์ถ้ำแกลว เกลือนเขม ๑

- ๑ คิมหันต์^๑มันร้อน^๒ท่าน ถึงอุทก ชโลมรา
ถึง^๓วัสสันต์^๔มันเย็น ร่ม^๕เหี้ย
- เหมือน^๖ค^๗เมือ^๘มัน^๙งก หนาว^{๑๐}ผนวก นวม^{๑๑}เนอ
- มัน^{๑๒}สนก^{๑๓}สข^{๑๔}ด้วย^{๑๕}เจ้า จ่อม^{๑๖}ถนอม ๑
- ๒ ไพร^{๑๗}ฟ้า^{๑๘}ท่าน^{๑๙}ถ้วน ทุก^{๒๐}คน ต่าง^{๒๑}ฤา
- ทั้ง^{๒๒}รัก^{๒๓}ทั้ง^{๒๔}กลัว^{๒๕}ยอม แล^{๒๖}กม้วย
- สวามิ^{๒๗}ภัก^{๒๘}คัส^{๒๙}มค^{๓๐}มน เสน^{๓๑}ม^{๓๒}อ^{๓๓}พ้อ มัน^{๓๔}แล
- อุ^{๓๕}คร^{๓๖}ภา^{๓๗}ค^{๓๘}หลา^{๓๙}ก^{๔๐}เร^{๔๑}อง^{๔๒}ด้วย^{๔๓} เค^{๔๔}ช^{๔๕}ร^{๔๖}ค^{๔๗}ม ๑
- ๓ เล็ก^{๔๘}เล็ก^{๔๙}หลา^{๕๐}ย^{๕๑}เล็ก^{๕๒}ข^{๕๓}วัน เป^{๕๔}น^{๕๕}โต เ^{๕๖}ิง^{๕๗}รา
- เห^{๕๘}็น^{๕๙}ถ^{๖๐}น^{๖๑}ค^{๖๒}ท^{๖๓}ค^{๖๔}น^{๖๕}ย^{๖๖}น^{๖๗}ย^{๖๘}ม เย^{๖๙}ย^{๗๐}ง^{๗๑}แล^{๗๒}ว
- ทุ^{๗๓}ก^{๗๔}ถ^{๗๕}น^{๗๖}อา^{๗๗}ภ^{๗๘}ิ^{๗๙}ญ^{๘๐}โ^{๘๑}ญ^{๘๒} อย่าง^{๘๓}พร^{๘๔}ะ^{๘๕} ร^{๘๖}่ว^{๘๗}ง^{๘๘}แล^{๘๙}
- เม^{๙๐}ือ^{๙๑}ง^{๙๒}ส^{๙๓}ง^{๙๔}่า^{๙๕}ไ^{๙๖}ร^{๙๗}่^{๙๘}ฟ^{๙๙}า^{๑๐๐}แ^{๑๐๑}ก^{๑๐๒}ล^{๑๐๓}ว^{๑๐๔} กร^{๑๐๕}ั^{๑๐๖}ม^{๑๐๗}ส^{๑๐๘}ัน^{๑๐๙}ค^{๑๑๐} ๑
- ๔ บ^{๑๑๑}ุ^{๑๑๒}ญ^{๑๑๓}ไ^{๑๑๔}ท^{๑๑๕}ไ^{๑๑๖}ค^{๑๑๗}ั^{๑๑๘}พ^{๑๑๙}ร^{๑๒๐}ะ^{๑๒๑}เจ้า แ^{๑๒๒}่น^{๑๒๓}ค^{๑๒๔}ิน ไ^{๑๒๕}ท^{๑๒๖}พ^{๑๒๗}้อ
- ป^{๑๒๘}า^{๑๒๙}น^{๑๓๐}พร^{๑๓๑}ะ^{๑๓๒}ร^{๑๓๓}่ว^{๑๓๔}ง^{๑๓๕}เป^{๑๓๖}น^{๑๓๗}ข^{๑๓๘}ว^{๑๓๙}ัญ^{๑๔๐} แ^{๑๔๑}ว^{๑๔๒}น^{๑๔๓}แ^{๑๔๔}ค^{๑๔๕}ว^{๑๔๖}ัน
- เจ้า^{๑๔๗}ค^{๑๔๘}ั^{๑๔๙}ไ^{๑๕๐}ร^{๑๕๑}่^{๑๕๒}ท^{๑๕๓}ว^{๑๕๔}ส^{๑๕๕}ิน ท^{๑๕๖}ว^{๑๕๗}ส^{๑๕๘}ข เ^{๑๕๙}ส^{๑๖๐}ม^{๑๖๑}อ^{๑๖๒}แซ
- ทุ^{๑๖๓}ก^{๑๖๔}ย^{๑๖๕}ค^{๑๖๖}ทุ^{๑๖๗}ก^{๑๖๘}ม^{๑๖๙}อ^{๑๗๐}ม^{๑๗๑}ัน^{๑๗๒} เ^{๑๗๓}ห^{๑๗๔}มา^{๑๗๕}ะ^{๑๗๖}ผล เ^{๑๗๗}ล^{๑๗๘}เ^{๑๗๙}ด^{๑๘๐}ิม^{๑๘๑}ผล ๑

แผ่นดินสยามครั้งตั้งเดิมมา

แผ่นดินสยามครั้งตั้งเดิมมา

๑ มหิตลไทเกมแกน	โคตขเมอแหนหังท้าว
ไทท่อมไทท้าวท้าว	เกียรศักดิ์ ๑
๑ กังเพลิงพงเผาะเชิง	ชัยเขมรเอ็งไย้งทั้ง
ไทผาลาล้างกิ่ง	โคกหนี ๑
๑ สัทธิหนบวรพ์	หวลหนตกต่างตั้ง
เมืองใหญ่เมืองน้อยสลั	แหล่งขอม ๑
๑ ท้าวเค็มขอมอวยไท	เพ็ญรอกภักย์รอกม้วย
ขอมแตกแยก้วย้วยท้าว	เกษหยอน ๑
๑ ขเมอมอญบ่อนตกเวน	บ่อนออกเขมรใหม่แพ้ว
ไทแซกกลางกล้าแกลัว	กริมเหิม ๑
๑ โลหิตเสริมสมรส	เจ้าขอมทกจันเชอ
ไทแก้วนไกรไทเนอ	เล็ดดผสม ๑
๑ พิตโยคมไถ่คักก็	สมฤทธินักรบหัว
ไทยิ่งเร้งเร้องอ้าว	เอิกหาญ ๑

ตำนานพระแท่นมนังคศิลาบาตร

๑๓

- ๑ กษิการเกรียงเลียงปัส ย้ายชคเทศฐ์
เพื่อนชาติหาวคเหยมที่ ทัวแฉว ฯ
- ๒ แผลอำนาจราคยก รุกลุ่มทเลแหล่งไต้
คกแข่งแรงคำไต้ ท้วนสม ฯ
- ๓ วคมยุธยาหยครบ ตราชสยามะภพฝั่งแปร้น
เนาน่านเหนือเกือแคว้น ควังถวัลย์ พุนถวัลย์ แฉนา ฯ

~~~~~  
ปวัตตีสยามชาติ ลงมาตั้งหนทกษิณ

ณแคว้นเหนือ.

- ๑ ทกคำบรรพของโพ้น ทวยไทโล้นเรืองหลัก  
ไยประจักษ์ตำนาน ชานแต่เค้าเคาเทศ  
เลศสมเลศปานไฉน ในสมัยไกลเกินนาน  
ก่อนพทธกาลลกลี สองพันกว่ากว่า  
ไทยังไยยังเถื่อน ยังอยู่เฝื่อนอยู่ถ้ำ  
แถบแม่น้ำเหลืองลุ่ม ก่อนจนท่มครวเท  
จากท่าเลคอนคอย เอะเขี่ยนอย่น่านพนม  
โถมถมไล่ไทเบ็ง ถอยเบ็กเบ็งทงฉิน



ตำนานพระแท่นมนังคศิลาบาตร

๑๕

|                       |                       |
|-----------------------|-----------------------|
| ถึงต่างวงศ์ต่างไผท    | ขอเป็นไทเป็นจอม       |
| ไข้อยอยอมเป็นทาส      | สรพยาตีไทปริมาณ       |
| ราวร้อยล้านร่วมพันธุ  | ในขัณฑ์ขัณฑ์แพร่งกลาค |
| คาคถึงยุโรปยังมี      | ฮุงการเรือกนาม        |
| แต่กรุงสยามขอมพม่า    | พม่าถึงสินธุแถม       |
| แหลมสุวรรณภูมิเพียบไท | กระทั้งในจีนะขันธ     |
| เกาะไต้หวันเมืองญวน   | ควรมหัทจักรย          |
| ยังคงดวลยาภิเศก       | แต่เอกเอกราชยรัฐ      |
| มีบรมกษัตริย์สืบพงศ์  | ทรงอาญาสิทธิ          |
| เอยบรมพทิศเกล้งโลก    | ไซกระวิชีวิต          |
| วิศิษฎ์จักรีประยูร    | มูลอ้ายเหล่าเผ่าไท    |
| ธำรงมไหศวรรยะจักร     | หลักพิภพ              |
| ลยสุรศักดิ์ไทผอง      | ครองอมรวรคณโกสินทร์   |
| รามะธิบดินทร์เด่นวงศ์ | วิกรม                 |
| สมเด็จมงกุฎเกล้า      | เจ้าชาติเจ้าช้างเจ้า  |
| จักรไท เกล็ดมไท       | ขารนี้ ฯ              |

ห้องสมุด  
ณ.ว. สภากิจการ ดิศกุล





- ๑๖ ปรีทิสยามชาติลงมาถึงหนาทักษิณณแคว้นเหนือ
- ๑ ไซจริงอิงปรีทครั้ง สยามะชาติกาจกัณฑ์ มิ่งเมือง ฯ
- ๑ เนื่องทวยไทท่วมท้าว จวนพททกาลนั้นท้าว หนึ่งเถลิง ฯ
- ๑ เวียงยังชัลดม่น้ำ ขนอย่เซียงคัก้าเกียรตราม ฯ
- ๑ นามขุนมิ่งหยิ่งท้าว จินย้ออาเออมก้าว โภยแหน ฯ
- ๑ แคนเสถวนฉ่าหล้า อคมภักย์คักกกล้าท้าว วิเทศฉวาลัย ฯ
- ๑ ยุคเลียบคกกกกณอ ชมพล  
 กวนกอสัตถันตรสันต์ สุขสัน  
 เบียบไฟไ้ไวยผจณ จองชม ธีญชือ  
 สนิบริยขันคั่นปลัน ไปล่พาล ฯ
- ๑ พ่ายรบหลบลอยปลัน รณรัง ทยาวพ้อ  
 ไทช่นร่าคาญกาล เกือกแคน  
 อพยพหลบจากยัง ชัยห้อยย มารรา  
 สู้ยำน่านเจ้าแคว้น ข่าสาว ฯ
- ๑ แสนโสทรรวยโกชนพน ผลาผล ผองพ้อ  
 ธิยส์ทวคณพนัสราว แห่ล่งเล้า  
 ลำสยามต่างตามกล แคนใหม่ ประมวลแซ  
 เรือกดินเถียนท้าวเจ้า เจ็ดไท ฯ

- ๑ หลายอเลอหลายเหล่าตั้ง ตามกัก กันเพือน  
 ล้วนชาติไทผ่านไผท เทิงท้าว  
 เมืองใหญ่แผ่ใจปก เมืองแห่ง น้อยนา  
 ทกพวกสควกด้วยน้ำว เห็นขวกัน ฯ
- ๒ ลางหมี่ส่วเ่งแม่ ขวลิ ตกรา  
 ลางหมี่ส่วญวนตวัน ออกได้  
 ลางหมี่ส่วหริก แคนทัก ยินญา  
 ทกหมี่เมืองตังไว คักคัสยาม ฯ
- ๓ นครใหญ่ในน่านเจ้า เมืองตาล  
 ขนอ่องพะยาทรงนาม หนึ่งแกล้ว  
 ตันหมั่นไทอาณ ญาอาฯ ตามนา  
 พทศกักรรชัยแล้ว เลื่องชัย ฯ
- ๔ คัดกะทแปดครั้ง สามกัก  
 ขนยกเมืองเงินภไธย เป่งเหียม  
 ขงเข่งยกทัพยก มาปราบ ไทนา  
 จำด้อมยอมตัวมเคียม ต่อจีน ฯ

๑๘ ปวิธสยามชาติลงมาถึงหนทักษิณแคว้นเหนือ

- ๑ สิบสอง ศักกระเบื้อง วงศ์ถึง  
ชนผ่านเมืองแสนบน ปกแคว้น  
ไผ่ชนต่อจีนอหัง การแผก เพรงพ้อ  
เดชพ้อหลวงฟ้าแปร้น ปรายคิน ฯ
- ๒ อ้ายเมืองสูงศักดิ์กล่า รว จินนอ  
สยามะชาติเอกราชบน หย่งเชอ  
ชนฟ้าผ่านธานี ถนอมอยู่ นานแซ  
ศักดิ์สิบห้าเออ มิตรกรรม ฯ
- ๓ ภิกะราไชรสก้วย ราชสุตา จินพ้อ  
ไทค่อไทไถลท่า ทำร้าย  
ไทเองก่อเพลงพา จินพินาศ ไทแซ  
ปางรัชชนฟ้าอ้าย ถ้วนภัย ฯ
- ๔ ลงปลายกลายกลีบชน ค่อกรง จินพ้อ  
ศักดิ์สิบแปดกไบล ชันหัว  
นาม่วงวลี่ไจ่ปร่ง เเปลี่ยนกษัตริย์ จินพอ  
วงศ์่วงเดียวก้าวร้าว วยสยาม ฯ

- ๑ สงครามลามล่อนล้าง ผลิตาญอเลอ ไทเซ  
ไทหลบอพยพหลาม หลั่นไค้  
เซียงแสนรูกแตกขเมอ แทยหมค เมืองพ้อ  
ทั้งดินน่านเจ้าไว้ ราชครอง ฯ
- ๑ เถิงชเลียงเวียงเก่าท้าว อุกรไผท  
ขอมพ่ายฝ่ายไททอง ไกยั้ง  
เปนชนทริภุญชัย เศลิมภาค เหนือนา  
เมืองใหญ่เมืองน้อยคัง ค่อมตอน ฯ
- ๑ หลายชนหลายเขตล้วน ผลิตองไกร เกริกแซ  
ศรีสัตนาคนคร เชองสร้าง  
กรุงศรีสุโขทัย เถลิงราชย์ เล่านา  
คัตกะสิยเก้าอ้าง อักษร ฯ
- ๑ หลายรัชมหากษัตร์เจ้า นักรินทร  
ยินแต่พระนามะกร เท่านั้น  
ยากรกับจับขั้วคัตวิธ ว่าแน่ ไฉนเลย  
+ พงข้าวยายคัล้ายบน บวนญาณ ฯ



๒๐ ปวิ๑ต๑ส๑ยาม๑ชา๑ค๑ต๑ง๑มา๑ค๑ง๑ห๑น๑ท๑ก๑นิ๑ณ๑ณ๑แคว๑น๑เห๑น๑อ

- ๑ พ๑ท๑พ๑น๑แ๑ป๑คร๑อ๑ย๑อ๑ฐ๑ จ๑ต๑พิ๑ส๑ ศ๑ก๑พ๑อ  
ม๑ห๑ล๑ก๑เส๑ลา๑จ๑น๑ เร๑อง๑แ๑ง  
ส๑ไ๑ท๑ย๑ะ๑ล๑วิ๑ค๑ ว๑ง๑ค๑พ๑ระ๑ ร๑ว๑ง๑เ๑ย  
เ๑ล๑ง๑ร๑ช๑ย๑ช๑ค๑พ๑น๑ม๑เ๑ง๑ ห๑ม๑ก๑ห๑ล๑อน๑ ๑  
๑ พ๑ง๑ค๑ว๑ค๑า๑ร๑บ๑น๑เร๑อง๑ เม๑อง๑เห๑น๑อ๑ น๑น๑ร๑า  
ไ๑ท๑อ๑ย๑ู่๑ไ๑น๑ใ๑น๑ส๑ร๑ เ๑น๑น๑น๑  
น๑ิ๑ย๑า๑ย๑ผ๑ก๑ล๑ก๑น๑า๑ค๑เ๑อ๑ พ๑ง๑เ๑ล๑อะ๑ ห๑แ๑แซ  
๑ชา๑ค๑ก๑ย๑ก๑ไ๑ย๑ค๑ย๑น๑ อ๑ย๑า๑ง๑จ๑ริง๑ ๑  
๑ บ๑ญ๑พ๑ระ๑จ๑อม๑เก๑ลา๑เส๑ค๑จ๑ อ๑ค๑ง๑ค๑ อ๑ค๑ว๑เ๑ย  
ป๑า๑ง๑ผ๑น๑ว๑ช๑ต๑ร๑ว๑จ๑ป๑วิ๑ค๑อ๑ง๑ ส๑ค๑ย๑อ๑า๑ง  
พ๑ย๑ห๑ล๑ก๑ส๑ี๑ลา๑ท๑ร๑ง๑ อ๑า๑น๑อ๑ร๑ร๑ด๑ อ๑อก๑พ๑อ  
จ๑ง๑ท๑ร๑า๑บ๑เร๑อง๑ไ๑พ๑น๑ข๑า๑ง๑ เ๑ข๑ต๑ช๑เ๑ล๑ย๑ง๑ ๑  
๑ ส๑ห๑ล๑ก๑จ๑า๑ห๑ล๑ก๑ไ๑ว๑ ห๑ว๑ง๑เ๑ล๑ย๑  
ข๑า๑ว๑ค๑ก๑ค๑า๑บ๑ร๑ร๑พ๑ผ๑เ๑ด๑ย๑ง๑ เร๑อง๑ด๑  
โ๑ม๑ห๑ะ๑ชน๑ช๑ก๑ชน๑เ๑ล๑ย๑ ล๑บ๑มี๑ก๑ เ๑ล๑ย๑ว๑า  
ย๑ง๑แ๑ต๑ห๑ล๑ก๑ค๑น๑น๑ แ๑น๑ะ๑เ๑ส๑น๑อ๑ ๑

ตำนานพระแท่นมนังคศิลาบาตร

๒๑

- ๑๐ อนึ่งพระศาสดาเสด็จ <sup>๑๕</sup>อิศาเลียบ <sup>๑๕</sup>ฝรั่งเอย  
 เทียบวักฤษีเจดีย์ <sup>๑๕</sup>หลักน้อย  
 พามาแก่น้ำเสียบ <sup>๑๕</sup>ใจพิริบ หลายแซ  
 ปราชญ์ฝรั่งยังเฝ้าชม้อย <sup>๑๕</sup>อ่านคล้า ฯ
- ๑๑ อภิทยคชกเงื่อนสั้น <sup>๑๕</sup>พงศา <sup>๑๕</sup>วการเอย  
 เราเกิดมีจนิมน้ำ <sup>๑๕</sup>ยากรู้  
 หากเกหลักเสลา <sup>๑๕</sup>หลายทิศ <sup>๑๕</sup>เสถียรพ้อ  
 ไทนะระสุญสิ้นผู้ <sup>๑๕</sup>สยเพียร ฯ
- ๑๒ นำขอบคุณพระเจ้า <sup>๑๕</sup>รามรา <sup>๑๕</sup>ชาแซ  
 ทรงพระกรุณาเขียน <sup>๑๕</sup>ขอไว้  
 อีกขอบพระคุณมหา <sup>๑๕</sup>มกุฏราช <sup>๑๕</sup>เราเอย  
 คั่นหลักอ่านเค้าไค้ <sup>๑๕</sup>ไค้งบิณ <sup>๑๕</sup>สมรบิน ฯ
- ๑๓ พอดวิลแดงเรืองเขือ <sup>๑๕</sup>พระร่วง <sup>๑๕</sup>ฤทธิ <sup>๑๕</sup>เรือง <sup>๑๕</sup>เนือ  
 หน่อไท ฯ
- ๑๔ ผ่านไผทเห็นอนันโน้น <sup>๑๕</sup>เผยอ <sup>๑๕</sup>เคชอ <sup>๑๕</sup>คัต <sup>๑๕</sup>ท้าว <sup>๑๕</sup>โพ้น  
 ผั่งสมัย ฯ

๒๒ ราชประวัติกรุงสุโขทัย วงศ์พระร่วง รามกำแหง

๑ กรุงสุโขทัยถิ่นร้าง เพลิดเพลินพระเกียรติเจ้าช้าง  
เผือกสยาม ศรียาม แลนา ฯ

~~~~~  
ราชประวัติกรุงสุโขทัย วงศ์พระร่วง รามกำแหง.

- ๑ ศรีอินทราทิตย์เจ้า สุโขทัยเคย
เฉลิมฉัตรรัชมัชฌาม ร่วงฟ้า
คัตกะสิยแก้มโห พัวโรเล็ก ไทแซ
หนอครแกล้วกล้า เกร็นคุณ ฯ
- ๑ เจ้าชนเคียมฆาตเกอ ฤทธิเมือง
เกรียตเกริกเขกขานบุญ เขอราย
มเหยพระนางเสือง เสริมศักดิ์ พระเชย
สันตสุขทุกขลังล้าย เมตตริย ฯ
- ๑ เกิดคนชื่อนอพุทธเจ้า สเดารส ห้าแฮ
ครีบทบตรีชไม มิ่งแคว้น
ชัยองค์ทวงคต เลี้ยแต่ เยาว์เฮย
ปงสเผ่าสองเจ้าแม่น น้ากรุง ฯ

๑	ปางก ^๑ มารน้อยสียเก ^๑	ชั้นม ^๑ ษา
	ส ^๑ มเค ^๑ จ ^๑ บ ^๑ ค ^๑ เว ^๑ ศ ^๑ ค ^๑ ด ^๑	ต ^๑ ้งแก ^๑ ว
	บ ^๑ าลเม ^๑ องม ^๑ ห ^๑ า ^๑ น ^๑ า	โม ^๑ ร ^๑ ส ^๑ แ ^๑ ล ^๑ ิม ^๑ เฮ ^๑ ย
	อ ^๑ ป ^๑ รา ^๑ ช ^๑ ผ ^๑ าย ^๑ ห ^๑ น ^๑ า ^๑ เก ^๑ ล ^๑ ว	เค ^๑ ็ก ^๑ เก ^๑ ร ^๑ ย ^๑ ง ๑
๑	ต ^๑ าง ^๑ เน ^๑ ตร ^๑ ภ ^๑ ว ^๑ น ^๑ า ^๑ ด ^๑ ย ^๑ อ ^๑ ง	ป ^๑ ชา ^๑ ป ^๑ ว ^๑ ง
	ศ ^๑ ร ^๑ ี ^๑ ส ^๑ ช ^๑ น ^๑ า ^๑ ด ^๑ ย ^๑ เฮ ^๑ ย ^๑	เฮ ^๑ ็ก ^๑ อ ^๑ ุ้ม
	ไ ^๑ ท ^๑ เ ^๑ ว ^๑ เ ^๑ ร ^๑ เ ^๑ ห ^๑ ด ^๑ ว ^๑	เค ^๑ เ ^๑ น ^๑ เ ^๑ น ^๑ ต ^๑ ว ^๑ น ^๑ ฎ ^๑ า
	เก ^๑ ษ ^๑ ม ^๑ ฉ ^๑ าง ^๑ ร ^๑ ้าง ^๑ ศ ^๑ ร ^๑ ำ ^๑ ค ^๑ ุ้ม	เข ^๑ ต ^๑ ไ ^๑ ท ๑
๑	ข ^๑ น ^๑ ส ^๑ า ^๑ ม ^๑ ข ^๑ น ^๑ เจ ^๑ ้า ^๑ ล ^๑ อ ^๑ ด ^๑	อิ ^๑ จ ^๑ ฉ ^๑ า
	พ ^๑ ร ^๑ ะ ^๑ ว ^๑ ง ^๑ ร ^๑ ว ^๑ ย ^๑ โ ^๑ ก ^๑ ค ^๑ ย ^๑	ค ^๑ ง ^๑ ข ^๑ อ ^๑ น
	จ ^๑ ิง ^๑ ก ^๑ ล ^๑ ่น ^๑ ย ^๑ ุ ^๑ ธ ^๑ พ ^๑ ล ^๑ ม ^๑ า	เม ^๑ อ ^๑ ง ^๑ ต ^๑ าก ^๑ ต ^๑ ิ ^๑ เฮ ^๑
	ห ^๑ ว ^๑ ง ^๑ ล ^๑ า ^๑ ค ^๑ ก ^๑ ว ^๑ า ^๑ ค ^๑ ป ^๑ ล ^๑ ้น ^๑ ต ^๑ อ ^๑ น	ข ^๑ ว ^๑ ก ^๑ ค ^๑ น ๑
๑	พ ^๑ ร ^๑ ะ ^๑ ศ ^๑ ร ^๑ ี ^๑ อ ^๑ น ^๑ ท ^๑ ร ^๑ า ^๑ ช ^๑ เก ^๑ ล ^๑ ว	เท ^๑ ร ^๑ ี ^๑ ย ^๑ ม ^๑ ท ^๑ พ ^๑ ท ^๑ น ^๑ พ ^๑ ่อ
	ย ^๑ า ^๑ ต ^๑ ร ^๑ พ ^๑ ย ^๑ ่ ^๑ ห ^๑ ี่ ^๑ โ ^๑ จ ^๑ ม ^๑ ร ^๑ ณ	เค ^๑ ็ก ^๑ ล ^๑ ู้
	ก ^๑ ย ^๑ ก ^๑ นิ ^๑ ษ ^๑ ฐ ^๑ ์ ^๑ ค ^๑ โน ^๑ ช ^๑ ย ^๑ ิ	ป ^๑ ร ^๑ ย ^๑ ก ^๑ ษ ^๑ ป ^๑ ร ^๑ ด ^๑ ย ^๑ เฮ ^๑ ย
	เค ^๑ ช ^๑ เช ^๑ ย ^๑ ว ^๑ ข ^๑ น ^๑ ช ^๑ ้าง ^๑ ก ^๑ ์	ก ^๑ ำ ^๑ ช ^๑ ย ^๑ ๑

๒๔ ราชปรัศว์กรุงสุโขทัย วงศ์พระร่วง รามกำแหง

- ๑ กรุงศรีศรีสุทนต์ ทวยชน ชันแซ
กษิกิพาณชกย ก่องหล้า
เพิ่มบุญเพิ่มทานกุศล แสงทั่ว ปถัมภ์เฮย
ศาลว่างกลางบ้านกล้า เบตกลอน ๗
- ๑ ผองพศกตกยากนอ้ย คนเห็น
เห็นแต่ผู้มีกินนอน มากผู้
ซึ่งชั่วมีวกิเพญ พิโรท สาทัแซ
พุนโลกพุนคำวู้ เลคออม ๗
- ๑ กษัตริย์เสวยสรวรเบศชา เลลิมกรง
ศรีสุโขทัยถนอม ไฟฟ้า
ทรวบทรงชราปรุง ประโยชน์ชาติ ผลิตวยแซ
สรวรคตปลตเท้งข้า ขาทไกล ๗
- ๑ ขรมรัชทายาทเจ้า ขาลเมือง
ถวัลยราชย์สุโขทัย เทกเซอ
สถาปนาอนชาเรือง ฤทธิวิเศก
เป็นอนุราชเจ้าเนอ หน่อไท ๗

- ๑ ทิมหาอุปราชหน้า สนององค์
เสกีสถิตสถัชนาลัย ร่มแคว้น
เจริญรอยวิระขยงส์ บิดราช ไชรวัย
ผดุงศาสน์ชาติชนมเณร เมอเคย ฯ
- ๒ ขุนบาลเมืองมุงเฝ้า บาลเมือง
ทวยราชภูริหวัชบาตเสวย สุขขำ
หากบุญพระบุญเรือง ฤทธอก ทวีเลย
ก่วนเสกีสถัฟำชา โศกแสง ฯ
- ๓ ชุมเชิญพระร่วงเจ้า สัชนา ลัยเอย
สมเด็จรามากำแหง หน่อห้าว
มาเสวยสรวรยา ภิเศกสืบ สนองแฮ
สมเด็จพยองค์้าว เถ่นไผท ฯ
- ๔ ขาวเมศภูเบศล้า ลวิวงศ์ ไคฤา
ผ่านสโขทัยไชย์ ถิ่นกว้าง
พระฤทธนำพิศวง พระคักกั สงแฮ
เปนยอกเฝ้าเจ้าช้าง เผือกสยาม ฯ

๕๖ พระคุณสมบัติพระร่วงเจ้า รามกำแหง

- ๑ พระคุณอันเกศข้า บทศรี
พระเดชทั้งเกษรรม ราพนันทัน
พระเชิยรพฤตมิเมธิ มงกุฎ ปานญา
พระเกียรติก้องหล้าสร้าน สังขญ สมขญ ขาวนี้ ฯ

~~~~~
พระคุณสมบัติ พระร่วงเจ้า รามกำแหง
กรุงศรีสุโขทัยสยามราชธานี แคว้นเหนือ

- ๑ สกาศีระนาทเอน โอมสัจย์ สรวงเฮย
เฉลิมเกียรติก้องคุณชน ชักเกล้า
เจ้าหลวงพระร่วงชาติ ดิยราช รามแซ
สยามยอดอรอกเลียงเผ้า ผิงชเลียง ฯ
- ๑ รามกำแหงหริศเอนม ขวตาร มาญา
เกลิงสุโขทัยเพียง ผ่านฟ้า
ขารมินยกถิ่นปาน ปโยตฉัตร พิเชิยรพอ
ชั้นเกศผิงข้าข้า เค็กแสงยง ฯ

- ๑ ไก่กุนพิสะพรวรขเกล้าว เกวียงศิธิย์ ศรฤา
 ชขาวออยแสดแสงผลง พล่งหัว
 ชำโพนชำชนคชินท์ เชียวมหัศ วาพ่อ
 เพลงรบจบทั้งจำว หอกทวน ฯ
- ๑ ชนสามชนชี้ข้าง มาสเมือง มารา
 มั่นชัยชัยเชญสวน คึกเขียว
 ยกพลกล่นสนามเนือง นึกชนะ ไทนอก
 คักากแตกแล้วเลียว ร้านคร ฯ
- ๑ พระอินทราทิตยเจ้า ไทเหนือ
 ยกพยหแสนยากร ออกต้าน
 คณัษหม่มคัมภะวิเหลื่อ รำนรบ เริงแซ
 คอยบูไปรู่ท้าน ทัวชน ฯ
- ๑ พญาผอกคอกคช่มริ พลลวง ไทรา
 แบ่งทัพล่อสนับหนน นำนชัย
 พญาไทไล่ทัพพลวง ลุยปราบ ประลัยฤา
 พญาผอกคอกคยังย้าย อยู่ชวา ฯ

พระคุณสมบัค้พระร่วงเจ้า รามกำแหง

- ๑ กรูทหารปานผิงเวค โรมผญ ไทเฮ
ทรงคชาธารมหา ราชเร้า
ขุนอรรคชชน คเสนทราช รุมพอ
สยามกษัตริย์คข้างเข้า ข้ามาย ฯ
- ๑ คนชน้อยคอยพิทักษ์เชิง บิตรงค์
รุกไล่ไวริกระยาบ เจอนคว้าง
เจอนขบขันกทนง กำเรียบ เหล็งแซ
โถมต่อชนข้างข้าง ฉอดหนี ฯ
- ๑ ทหารไทไล่ล้างพวก พลฉอด ฉลายชื่อ
ต่างพ่ายค่นตายค้ แดกแพ
ย่อยยับจับเป็นตลอด แคนจิง รอร่า
เสร็จเค็กเล็กร้ายแก่ เกียรติไท ฯ
- ๑ จอมสยามปรามศึกสิ้น สมประสงค์
โสมนัสตรัสช่วยชัย ชิตข้าง
เฉลิมศึกคือครพงค์องค์ เอรส ท่านรา
ภิไธยเทิดเชิดเกล้าวัล้าง ล่อนอริณ ฯ

- ๑ รามกำแหงพระเจ้า   ลูกยา ขอกเอย
อยู่ร่วมราชธานีทร์   พ่อท้าว
องครักษ์พิทักษ์มหา   นักเรศ ธิบิธ
เรืองเดชเรืองท้าวท้าว   โต้งชัย ฯ
- ๑ บำเรอพิศราชทั้ง   ชนนี้ เรอณา
ปางเสด็จล่าปลาไป   ลำเนา
แย่งฉวยข่มหน้ายทวิ   สวามิภักดิ์ สองเลย
เข้าคำรำเอยเพอ   ไล่แห่น ฯ
- ๑ หมากรวนหมากเปรี้ยวขึ้น   โอชา ไฉนฤ
ปฏิบัติจอมกษัตริ์แสน   รักไท้
วังช้างวิคหนองอา   ทรเณอ พระเอย
ปางประพาศโพนไต้   พระลิ ฯ
- ๑ อรยุพาควัศว์ช้าง   เงินทอง
สารพัดพิศทุก   ก่วนให้
ชนเอนควาชนชีวลดอง   บงกช เสมอเอย
เถิงหนุ่มลุ่มเลียงไท้   เท้าเยาว์ ฯ

พระคุณสมบัติพระร่วงเจ้า รามกำแหง

- ๑๐ ทรงธรรมสวรรค์คตเครีว้า สงสาร พระเอย
 สนั่นองบาทเชษฐราชเคา รพเออ
 บาลเมืองปักษ์เมืองปาน บัณฑิต พระฤา
 แรมต่างรัฐริวเรอ บาทไฉน ฯ
- ๑๑ ไปทางไปทิศัน เคยประคอง พ่อแล
 จงรักช่วยพิทักษ์ไฉน เท่งแคว้น
 เฉลิมวงศ์พระองค์ครอง ขรรณาด ไชริช
 ต่างเนตรต่างหน้าแปรวัน ปรายพาล ฯ
- ๑๒ เชษฐนิพนทราชอนชชน ครอบถวัลย์ สนั่นองเอย
 เนาสุโขทัยฉาน ชาติเลียง
 ทำนบกยัคติธรรมยวร ลือเกียรติ ถึงแก
 ทพลงลูกพาเพียง พ่อเมือง ฯ
- ๑๓ ฝูงปลาคลาคล้าน้ำ นาทน เข้าฤา
 ทำนไต้แย่งแข่งเคือง ลูกคำ
 ทุกไทเปรียบไต้ขึ้น ข้ำเห็น แรงนอ
 ไครหมั่นหว่านกลักกล้า เกี้ยวเอา ฯ

- ๑ ใครจับปลาจับได้   ดังเพียน
 ก็นิสก^๕เหลือ^๕เผื่อ^๕เผา   แดก^๕แห่ง
- ส่วนไร่ปลูกไม้^๕ชระ^๕เคียร   ผล^๕กก^๕ อุดม^๕แซ
 บึงใหญ่^๕ไชนา^๕แล้ง   เล็ก^๕กลัว^๕ ๗
- ๑ ลู่^๕ทาง^๕พระสร้าง^๕เชอม   ชน^๕บท
 เกวียน^๕ต่าง^๕ข้าง^๕มั่ง^๕จ้ว   ง่าย^๕ค้า
 เงิน^๕ทอง^๕ถั่ง^๕ของ^๕ทศ   ทวย^๕ราช^๕ฏู^๕ รวย^๕แซ
 เมือง^๕ท่าน^๕ย่าน^๕คำ^๕พา^๕   เมื่อน^๕ฝน^๕ ๗
- ๑ อวย^๕เสริ^๕ภาพ^๕ถ้วน   ทวย^๕สยาม
 ทรง^๕สี^๕ทนต์^๕นัย^๕ผิต^๕ฉัน   ไพร^๕เจ้า
 แผล^๕ยก^๕ศ^๕ไต้^๕แผล^๕ยาม   เขกร^๕ตี^๕มี^๕ ส^๕เว้ง^๕เลบ
 เส้^๕ม^๕อน^๕ร่วม^๕คร^๕ว^๕เล^๕ยง^๕เผ่า   แผล^๕พง^๕ศ^๕ ๗
- ๑ ไพร^๕ฟ้า^๕คณา^๕ลูก^๕เจ้า   ลูก^๕ชน^๕ ก^๕ค^๕
 ใคร^๕ระ^๕ม^๕รณะ^๕ลง   ลา^๕ภ^๕พ^๕น
 มฤ^๕ตก^๕ตก^๕แก่^๕ส^๕กล^๕   เมีย^๕ลูก^๕ หลาน^๕ฤา
 สิ้น^๕เรือ^๕ก^๕ส^๕วน^๕ถ้วน^๕พ^๕น   โอ^๕ก^๕แห^๕น ๗

พระคุณสมบัติพระร่วงเจ้า รามกำแหง

- ๑ ใครลเมืกเกิดพิภพข้าง เคียงกัน
 ท่านแล่งความโดยแสน ช่อเกอ
 ใครม็กถักลงทัณฑ์ พอหลาย
 ใครชอบท่านเฮอเพื่อ ใ้หนน ๑
- ๑ กำไรใครค้าแย่ง สรวยพะลิ ท่านรา
 ฌิชาคพาหนะทน ท่านให้
 กิจใครใ้กรณีย์ ในส่วน ทั่วนอ
 ไ้คร่าฆ่าปล้นไขว้ แหะกัน ๑
- ๑ กระกิ่งใหญ่แขวนไ้ฉน ปากประตู วังพ่อ
 ใครทกขัชกเช้ญวัน ทดท้อ
 ลันกระกิ่งท่านนังกู ดายไม่ เปนเลข
 ครัสไ้สวนแก้อ้อ ชุ่นหมาง ๑
- ๑ ไ้พร่ท่านคานต์สุขสร้าง สนวนนา
 พลหมากม่วงมขามलग หลากเลือย
 ใครทำก็ใครสา มารู้เก็บ ผลพ่อ
 ทรายลูกหลานผ่านเขือย ยังทวิ ๑

ตำนานพระแท่นมนังคศิลาบาตร

๓๔๗

- ๑ สไบทักใช้น้ำสท ไสกัง โขงญา
โดยตระพังโพยศรี ท่านสร้าง
ในเวียงและในวัง ในแลวก เวียงแซ
ชลฉ้าน่าแล้งค้ำ ขวบข้ง ฯ
- ๒ กรงไกรใหญ่สี่ด้าน แลงเวียง รอยรา
พันสร้อยวาทัง โขดล้อม
ขอบคุล่ประทเศียง หนึ่งหนึ่ง ช้องพ่อ
พรวลกรกรกรนยอม เบงหาญ ฯ
- ๓ ประชาชนสนนิตสร้าง ศรีทธา ทัวเฮย
ชอยแต่ทำบุญทาน ทัวหน้า
เจตนึงเยียงองค์มหา กษัตร์ ไชรวแซ
ชาวแม่ชาวเจ้าข้า ลูกชน ฯ
- ๔ พระสมย์ไทรมาสท้าว ทรงคัล
ทวายปะวารณาบุญ ขวกเซอ
เทศกาลทอศทานกฐิน ถวายอัฐ ภัณฑ์พ่อ
แหนแห่เซ้งแสร์เมือ หมู่จรว ฯ

๓๔ พระคุณสมบัติพระร่วงเจ้า รามกำแหง

- ๑ เถิงวักอัญญิกไหว สัชมราช
พังสวณฺฑีทิสวสิทพร โปกเกล้า
กลัษเวียงเกริกเสียงพาทย เสียงเล่น หวีชา
ยานเบิกเกริกทวยเจ้า เจ็ดปดัมภ์ ฯ
- ๑ นิกรชนคนเขมมเวง เวียงชัย ท่านรา
ชมพระบารมีงำ ชาติพน
รัตยาพราไพไฟ ไร่งเล่น ไฟฤา
เทียนสว่างวักไหวคืน ประสัน ฯ
- ๑ ฤาเห็นพระเสด็จเจ้า อัญญิก
ปฏิบัติสังฆราชถวัลย ศาสน์ยัง
ถวายทานบิครุภิก มุสทะ ธรรมแซ
สินธุทิศศิษย์ถวนทั้ง วัทอวย ฯ
- ๑ ขรรณมศรีศาสน์เจ้า จอมสยาม ยอดเขย
ทวิสเลอกข้างเผือกสวย เสตผู้
แต่งเครื่องสุวรรณาม วาวรยัย
เอี่ยมอ่องก่องแก้วกู่ เกียรติเวียง ฯ

- ๑ รบาศรีช่อช้าง เกล็ดมวัง
เป็นราชพ่าห์พญาเชิง เฉ็ดช้าง
ทรงเสด็จประเวศยัง อรัญญิก พินิจารพ้อ
นบพระพทอเจ้าอ้าง เอ็กขุญ ๗
- ๑ พุทธศกพันแปดร้อย ยี่สิบ หกพ้อ
องค์พระรามาอรัมคุณ เล็กผู้
พระญาณพระปานทิพ ะญาณเยี่ยม ยงเขย
ยากปราชญ์อารีผู้ พระเวียง ๗
- ๑ ทรงคึกอักขระทั้ง ทั่วไท
แท่นอักษรขอมเขียน เมื่อนั้น
จารึกศิลาเสถียร แดงขาว พระนา
หลายแห่งทั้งแจ้งขึ้น พวกเรา ๗
- ๑ สยามสมัยไทใหญ่ขึ้น หนังสือ
เลือนอักษรมอญเหมา แยกใช้
ไทน้อยเปลี่ยนลายมือ เขมรแม่น
เหตุคนเรือนของไท คิษย์ขอม ๗

- ๑ งามราชเป็นปราชญ์ทั้ง เป็นกษัตริ์
 พิชาลลาคองค้อาหมม ทพิด้วย
 ครุไทไผ่กำรัส อนศาสน์ สรรพ์แฮ
 คติโลกธรรมให้วัย เยี่ยงก็ ฯ
- ๒ มีคุณแก่ชาติทั้ง ศาสนา อเนกพ่อ
 มีฤทธิยิ่งฤทธิ ทุกท้าว
 มีบุญยิ่งบุญญา บรรพราชา ไทแฮ
 มีศักดิ์มีเชื่อน้าว นิชิต ฯ
- ๓ หลายชั่วสยามะชาติรู้ ลมไฉน
 นามพระร่วงบรรลือ ล้นแคว้น
 วาจาสิทธิฤทธิไท รักท่าน แท้แด
 คอยเชอพงถอยแม่น บิกร ฯ
- ๔ พระเลียงลูกบ้านลูก เมืองเสมอ ภาคนา
 ฉันทชอบถูกรบอบสอน บ่พลั้ง
 รักธรรมหมั่นบำเรอ สัจจิต จรุงแฮ
 เป็นยอดอย่างช้างครั้ง ครว้แฉลง ฯ

- ๑๑ ๑ ฤๅพรหมพันแปดร้อย สามสิบ
พระชกพุทธธาตุแสง ชอบเกอ
มหาชนพระกลลลลลล รคมสู่ กรุงนา
บุชิตกรายไหวเณอ แหน่งยญ ๑
- ๑๒ ๑ มหกรรมสมโภชถวัน นั้พระคังส พารพ้อ
เป้นพุทธยชาคุณ พระเจ้า
สมไทไครรำพิง ผนวคร์กัธ ธานา
พิงพระสามแก้วเฝ้า ไผ่สวรค์ ๑
- ๑๓ ๑ ผิงกลางนั้เรศเียง ไบราณ
ครีตชันนาลัขวัณ โลกเียง
พระก่อพระถยสถาน สรวมธาตุ พระนา
แลงเล็กเพรคแพรวเพิง นิมาน ๑
- ๑๔ ๑ เวียงผามหาธาตุห้อม บริเวณ วงแซ
เกอขลลลลลลลลลลลลลลล จงแล้ว
บุครหม่มหาเถร พัทธกัณน กุฎิพ้อ
วัดพระธาตุแมนแก้ว ก่องกรุง ๑

๓๘ พระคุณสมย์ค้พระร่วงเจ้า รามกำแหง

- ๑ พระทนกพทจักร์ทั้ง อาณา จักร์พ่อ
สักระเทศพงเคชฌกุง เค่นพ่น
เฉลิมขญพระคหะมา มเลื่องโลก ลือแซ
ก้องยังเลียงฟาคกรน ครันหน ฯ
- ๑ พระร่วงพระเล็กเจ้า ไทโต
พลร่วงพ่อชนคน ทัวแคว้น
พระร่วงพระเรืองชัย เรืองไชค ฌลวยแซ
พระร่วงรามนแม่น ยากมี ฯ
- ๑ หามนุษคณวณณถวน ทกแคว
แสนสภารปราชญ์เปรื่องศรี ชาติชน
ทำค้ไชคค้แล ชนเชื้อ ค้พ่อ
บงกจิสิทธิถิถันนนั้น พยไหนด ฯ
- ๑ เมื่อพเอนพระร่วงเจ้า มาเกิด
นับว่ามิ่งขวัญไท ท่วมย้วย
แดนอุครกระฉ่อนเคค เฉลิมชอ
ทรายเท่าเรารู้ค้วย คุษฏ์ ส้มคี้ ฯ
-

สร้างพระแท่นมณีคสิลาบาท ณกรุงสุโขทัย
ราชธานีเหนือ

- ๑ ขั้มโรงพันแปกร้อย   เบญจกัณฑ์
กรุงสุโขทัยทวี   ไฉนจัก
รามราชยอศสวาทถึง   โหมนุษ นิยมแซ
เสวยสุขปลุกปลื้มข้า   ขาทสยาม ฯ
๑ โองการให้ปลุกกัน   คาลปาน ทงญา
นอกเวศม์ในเวียงสนาม   ไฉนไกล
ทศทิศพรระกาลกาล   จักรเคย เต็มแซ
ไวย่อมสมไท้ไฉ   ประชุม ฯ
๑ ฐาปนาผาแผ่นทั้ง   กลางคอง คาลพ่อ
เป็นพระแท่นชุมนุม   แหน่งแจ้ง
นามมณีคสิลาองค์   ทิพอาศน์ อินทร์ญา
น่าน้ำนำแล้งแห้ง   วัธธาร ฯ

- ๑ มานะ^๙นิยะ^๙ชา^๙ค^๙น^๙ ค^๙ิ^๙หิ^๙น ช^๙น^๙ว^๙น^๙พ^๙อ
 ถาก^๙แท^๙ง^๙ค^๙า^๙ง^๙เ^๙น^๙ช^๙ค^๙า^๙ร^๙ แท^๙่น^๙น^๙อ^๙ย^๙
 แ^๙ย^๙ข^๙อ^๙ย^๙า^๙ง^๙ช^๙า^๙ง^๙ค^๙ิ^๙ล^๙ย^๙ัน^๙ เ^๙ย^๙ม^๙ค^๙ัก^๙ก^๙ิ ส^๙น^๙อ^๙ง^๙เ^๙ย^๙
 ล^๙า^๙ย^๙ก^๙อ^๙เส^๙ร^๙ม^๙ก^๙ล^๙อ^๙ช^๙อ^๙ย^๙ ฉ^๙เ^๙ด^๙ค^๙ร^๙ัน ๑
- ๑ เ^๙เ^๙ง^๙ก^๙ฏ^๙อ^๙โ^๙ย^๙ส^๙ถ^๙ท^๙ง^๙ อ^๙ฐ^๙ม^๙
 เ^๙เ^๙ก^๙เ^๙น^๙ล^๙ะ^๙ส^๙ว^๙น^๙วัน^๙ พ^๙ระ^๙พ^๙ร^๙อ^๙ม^๙
 ม^๙ห^๙า^๙เ^๙ร^๙ม^๙ป^๙ศ^๙ร^๙ศ^๙ร^๙ พ^๙ท^๙ธ^๙ย^๙ศ^๙ร^๙
 น^๙ั^๙ง^๙ส^๙ต^๙ร^๙ธ^๙ร^๙ม^๙ใ^๙ห^๙ั^๙น^๙อ^๙ม^๙ ส^๙ว^๙น^๙า ๑
- ๑ อ^๙ย^๙า^๙ส^๙ิ^๙ก^๙า^๙อ^๙ย^๙า^๙ส^๙ก^๙ม^๙ ค^๙ิ^๙ล^๙ส^๙มา^๙ ท^๙า^๙น^๙เ^๙ย^๙
 น^๙ั^๙ง^๙ร^๙อ^๙ย^๙ข^๙ย^๙ล^๙ง^๙ก^๙ผ^๙า^๙ แ^๙พ^๙ง^๙น^๙
 ส^๙ค^๙ย^๙ธ^๙ร^๙ม^๙เท^๙ศ^๙น^๙า^๙ส^๙า^๙ ย^๙ั^๙ณ^๙ห^๙เ^๙ม^๙เ^๙อ^๙ แ^๙ล^๙ัง^๙แ^๙ช^๙
 เ^๙เ^๙ก^๙ม^๙า^๙ร^๙ค^๙เ^๙ม^๙เ^๙อ^๙ง^๙แ^๙ก^๙ว^๙ช^๙ ช^๙อ^๙ง^๙ส^๙ว^๙ร^๙ร^๙ค^๙ ๑
- ๑ ใ^๙ห^๙ั^๙ว^๙น^๙ธ^๙ร^๙ม^๙ะ^๙ส^๙ต^๙ร^๙แ^๙ล^๙ว^๙ ช^๙น^๙ร^๙า^๙ม^๙
 ร^๙อ^๙ม^๙ส^๙ไ^๙ช^๙ท^๙ย^๙ถ^๙ว^๙ล^๙ย^๙ ว^๙า^๙ง^๙พ^๙ั^๙อ^๙ง^๙
 เ^๙ส^๙ก^๙เ^๙ม^๙า^๙บ^๙า^๙ค^๙า^๙ล^๙ย^๙า^๙ม^๙ เ^๙เ^๙น^๙ร^๙่วม^๙ ร^๙ว^๙เ^๙ย^๙
 ส^๙ถ^๙ิ^๙ต^๙แท^๙่น^๙ห^๙ิ^๙น^๙ก^๙อ^๙ง^๙ ค^๙ร^๙ส^๙ส^๙อ^๙น ๑

- ๑ ทวยลูกขุนลูกเจ้า นรชน ชุมแซ
 แดงคคิโลกธรรมดอน ไทยร้าย
 ไทเล็กเก็กสวัตติผล ผกาชอบ เฉลิมเฮย
 ชอบยคถรรวย้าย เยี่ยงเลว ฯ
- ๑ อาสวาทธิทิสู่ไทยทั้ง เถลิงโมกข์ มุขพ้อ
 ธรรมจักรไทรลักษ์ณเผลว ไตรกร
 ฌรวาศวัตรประโยค ผยงโสถถ์ สวงนแซ
 สวรรคัณิพพานเกอผู้ ผ่องพร ฯ
- ๑ ภาณิตพระร่วงควัย เทาถวิล
 นำพระร่วงรามสอน ศิษย์ไท้
 อีโรวาทศาสดาภิญ ญาวภาพ พ้อเฮย
 นำมนุชชกโน้นให้ เหมคุณ ฯ
- ๑ มนังคศิลาบาตน์ ศรัทล แท้แล
 พ่างโพธิบัลลังก์บุญ โบกแผ้ว
 แหล่งประสิทธิ์สิริมงคล คณางค์มนุษย์ อเนกพ้อ
 ศักกะสิยแก้เท้า ยัจริบัน ฯ

- ๑ วันพระพระเทศน์^๕เขื่อน อมัตยถ บอกร้อ
วันว่างบอกทางสวรรค์^๕ เวทย^๕พิน
โดยองค์พระทรงยศ สยามราช รามเชย
เหนือแท่นผาหลาด^๕ ลากธรรม ๑
- ๑ อาคณัมนังค^๕บังเกิด^๕ข้อ พนม^๕นังค^๕ มนุษ^๕แน
ผ่องผกสท^๕สน^๕หน้า แหน่ง^๕ฟ้า
อาคณัมนังค^๕ชก^๕มนังค^๕หวั^๕ง นิวาร^๕ณ^๕โว^๕ง วินาศ^๕แซ
คมอมัตย^๕ชัค^๕แจ้ง^๕จำ จิต^๕พาล ๑
- ๑ สรง^๕ไซก^๕โมก^๕ษ^๕มนุ^๕ษ^๕ชน^๕ เคียง^๕อมร^๕ แม่น^๕ญา
วิเศก^๕มนังค^๕อลัง^๕การ ก่อง^๕รู้
เลิก^๕กัม^๕พะ^๕ลิน^๕ทร^๕ชร^๕ เทวะ^๕ราช
อัน^๕พระ^๕ร่วง^๕เจ้า^๕ผู้ ชำ^๕ย^๕เกล^๕ิง ๑
- ๑ ตก^๕ใคร^๕ใคร^๕นัง^๕ตั้ง^๕ มนัง^๕ค^๕น^๕เค^๕ระ^๕ที่^๕ โล^๕ก^๕รา
นัน^๕และ^๕ชน^๕บ^๕ญ^๕เว^๕ง เกิด^๕เก^๕อ^๕
มนุ^๕ษ^๕ชน^๕แผ่^๕ผล^๕เกาะ ธรรม^๕นิ^๕เท^๕ศ^๕ เส^๕ถ^๕ย^๕ร^๕แซ
เฉลิม^๕แหล่^๕ง^๕แผ่^๕ง^๕เช^๕อ^๕เน^๕อ หน่อ^๕ส^๕ว^๕ร^๕ค^๕ จาก^๕ส^๕ว^๕ร^๕ค^๕ ๑

อนุวงศ์สมเด็จพระร่วงเจ้า รามกำแหง

กรุงสุโขทัย

๑	มีเอกโอรสไว้	เฉลิมพันธุ์	พระเอย
	นามพระลัทธิขวัญ	ชาติเชอ	
	ปางพระร่วงรามสรวร	คตลัษ	แล้วแฮ
	พระกษัตริย์ผ่านหล้าเกอ	ก่องนคร	ฯ
๑	หฤทัยชยะเชษฐสร้อย	สรีรวงศ์	
	เฉลิมภักดีภักธร	เทิดแคว้น	
	อภิเศกสยสนขององค์	อัครราช	รามเอย
	ปกเกล้าไพร่ฟ้าแผ่นดิน	เมือเค็ม	ฯ
๑	เฉลิมยศเอารสท้าว	ลิไท	
	เป็นพระอนราชเสวรม	คักคักแก้ว	
	ผ่านศรีสัตนาตลัษ	รองชนก	นาถแฮ
	ผดุงรัฐร่วมฟ้าแล้ว	สรวพยานันต์	ฯ
๑	สุธรรมาศรีย	คกนวล	
	พระบาทบิภราสัน	สุฟ้า	
	อุปราชยาตรพลยอ	เยยมนัน	เรนทร์แฮ
	ผลาญอมิตรศิริร้ายหล้า	ลงเขยพั	ฯ

๔๔   อินวงศ์พระร่วงเจ้า   รามกำแหง

๑๑ ของลัทธิราชเจ้า   สวรรคต แล้วพ่อ
พระปราบดาภิเษกเสด็จ   แทนท้าว
สนององค์พระทรงยศ   สยามเทพ บิดรเอย
ขึ้นยกหลักคำกร้าว   เกริกนาม ฯ

๑๐ พระยาทบรมนาถลำ
ศรีสวัสดิ์พงษ์ราม
มหาธรรมิกะราชา
คุณพระพ่างข้างแก้ว
อตรา อีราชฤา
เล็กแก้ว
เฉลิมโลก
ก้องกรุง ฯ

๑ พระการุญเล่ห์ห้วง มหรณพ
รักชาติศาสนาผดุง ศัขรอัน
อหิงสราฆ่าปรารภ สเร้งเบิก บุญแซ
ไพล่โมกโกยกวันปล้น ทริพย์ไคร ฯ

๑ นักโทษขอโทษทั่ว
แทนโทษไปรคขอขงภัย
เอียบเอกรรภาพภิญ
นาไว้ไปร้างเรือ

ได้สิน
พ่วนเกือ
โญษฐ คานค้แซ
รุ่งเรือง ฯ

๑	ลูกชนลกเจ้าลก รักและกลัวทั่วเมือง เหมือนแม่และเหมือนเสื่อ ไคมาทราชฎ์ห้อมล้อม	เมืองเหนือ ม่อนน้อม สง่าชาติ เกล็ดมเส ฉลอง ฯ
๑	สร้างมหาปราสาทไม้ ไทรมุขมนเทียรทอง วังหลวงพระร่วงปน ถกึ่งกฤตย์ลวิคเชอจำ	นพศล สง่าพ่อ เท่งฟ้า ไกลาศ คุลฤ แจ้งหาญ ฯ
๑	พิมานจกรมขสร้าง แหล่งพิชาสาธารณ ผเคียงสังฆะพราหมณา สธารศาตร์ปราชญ์ปลมกัฏ	เสลา มัยแม่ ถ้ง เรียนนึ่งูก ธรรมแล เกียรตัญญาณ ฯ
๑	เฉลิมฤกษ์เบิกพระเผ้า ภตระภัตร์มธาวาหาร คำหรัยสรวพระศาตร์องค์ จวนฉบบครยไวัชนัน	พุทธพงศ์ แห่งนั้น ไทรยึ่งูก กัด เช็ดผเคียง ฯ

- ๑ พระเชียวสยามพากย์ทั้ง
 ข้าศาสตร์โหราเพียง
 สรรพ์และทวาทศ
 ปราชญ์หนุ่มแก่แพท้าว
 ท้องมคธ พากย์พ่อ
 แว่นท้าว
 มาสท้าน นิพนธ์แซ
 ทวักรุง ฯ
- ๑ จอมกษัตริย์บุญญิต์ตั้ง
 สืบสฤษดิ์วิทยาปรัง
 เฝอชนบถฉิมหา
 ลึกขกฤตย์สิทธิ์ควยไต้
 ศาสตร์รา คมพ่อ
 แขนงไว
 เรือนง่าย
 ทานปรอง ฯ
- ๑ ทรงแสงบรมธาตุสร้าง
 เพออนุสรพทธคุณฉลอง
 เสมือนพาไพโรพาล
 เกล็ดมพระคุณไต้ไว
 เจดีย์ สรวมแซ
 แהל่งไหว
 ลาศส์ สวรรค์ฤ
 คุเมือง ฯ
- ๑ ลพินแก้วร้อยพทธ
 พระลิตไทยญเรือง
 สถาปนาพระมหาธาตุ
 นครใหญ่ไทเยืองเสรว
 ศักราช
 เล็กเจ้า
 เมืองปล ไต้แล
 หรภิ ฯ

- ๑ มหาธาตุสังฆมณีสรรพม ไบถวิหาร
การประเรียนเวียงศรี ท่านสร้าง
สังฆวาสถานขนาน นาวาศ นันนา
หนอกร้าวข้าง ชุกคลอง ฯ
- ๑ พระฉลององค์หล่อด้วย สัมฤต
เป็นพระประธานทอง นำให้
รูปพระเมตตริยสถิต พินาศ
ลานรายปราชสีอันไม้ ร่มฉนวน ฯ
- ๑ เทวาลัยให้หล่อ ศรีอารย์ องค์เยย
กัณเฑาะพหุเศวต สิ่งไหว
สุเมธมหัสยาจารย์ บัญชี เจ็ดแซ
เกษตร์บำม่งไว้ให้ สักการ ฯ
- ๑ ลพินแก้วร้อยศก ลู่อ
จอมสุโขทัยะญาณ ยอกรู้
สังฆรัตนศรีทศาคนึง ไคร่นมัส การพ้อ
ศรภาพพุทธเจ้าผู้ ผ่องศีล ฯ

- ๑ ใช้ราชบัณฑิตข้าม มหาสมุทร
สู่เกาะลงการบิน ขอกเค้า
นมาราณประเทศมฤคมาสวามิศ มหัทธเกศ
กัณณะสงครามพรหมเจ้า สุลายาม ฯ
- ๑ กุญชรโกลทานให้ ชูาปนา
ฉวักขัมพาราม แห่ลงไค้
แต่งถนนจรดลมหานันตเรศ
แต่ท่าเรือเมื่อไค้ สดวกเคียว ฯ
- ๑ ลูกชนลกเจ้าราช ภูรอนันต์
ถือสัการไปเชิญ จากคัม
เชียงทองผ่านเมืองจันทร์ เมืองแพรง พรานนา
จวบผ่านวานเข้าชัย นักรินทร์ ฯ
- ๑ ผ่านกรงมุงลวง ชัมพวัน วิหารแฮ
ปฏิบัติบุญทานศีล สิบสร้าง
ทุกทิวสวนาธรรม ประเทิงโสศก กุศลเฮย
ตลอดพรพกาลเจ้าช้าง ชันบุญ ฯ

- ๑ ทอ^๕กก^๕จ^๕ิน^๕แล้ว^๕ท่าน^๕เก^๕อ ม^๕ห^๕ก^๕ร^๕ร^๕ม
 ฌ^๕ล^๕อง^๕พ^๕ร^๕ฌ^๕ล^๕อง^๕อง^๕ค^๕ษ^๕ณ^๕ ห^๕ล^๕อ^๕ไ^๕ว^๕
 ส^๕ถ^๕ิต^๕ค^๕ม^๕ห^๕า^๕ธ^๕า^๕ค^๕บ^๕ร^๕พ^๕ย^๕า^๕ เพ^๕ญ^๕า^๕ว^๕ิ^๕ว^๕า^๕ท^๕น^๕
 ส^๕ม^๕ศ^๕ร^๕ท^๕า^๕ไ^๕ท^๕ไ^๕ก^๕ล^๕ ร^๕า^๕ช^๕ฐ^๕า^๕น^๕ ฯ
- ๑ ท^๕ร^๕ง^๕ค^๕ี^๕ล^๕ก^๕า^๕ย^๕ค^๕ณ^๕อ^๕ม^๕ เป^๕ญ^๕า^๕ง^๕ค^๕ ป^๕ร^๕ะ^๕ก^๕ิ^๕ษ^๕ฐ^๕ี^๕พ^๕อ^๕
 เ^๕ฉ^๕พ^๕า^๕ะ^๕พ^๕ท^๕ธ^๕ส^๕จ^๕น^๕ะ^๕ส^๕ถ^๕า^๕น^๕ ท^๕ไ^๕ห^๕ว^๕
 ใน^๕ร^๕า^๕ช^๕ค^๕ฤ^๕ท^๕า^๕ค^๕ณ^๕ป^๕ร^๕า^๕ง^๕ค^๕ ป^๕ร^๕า^๕ส^๕า^๕ท^๕ ไ^๕ช^๕ร^๕แ^๕ช^๕
 เ^๕ฉ^๕ล^๕ิม^๕เ^๕น^๕ก^๕ย^๕ก^๕ร^๕ม^๕เ^๕อ^๕ง^๕ไ^๕ท^๕ ท^๕อ^๕ค^๕ส^๕ก^๕ณ^๕ธ^๕ ฯ
- ๑ ม^๕ห^๕า^๕ส^๕า^๕ม^๕ย^๕เ^๕้า^๕ ร^๕อ^๕ม^๕ส^๕ง^๕ม^๕
 เ^๕ร^๕น^๕เ^๕ร^๕ส^๕ง^๕ห^๕ล^๕ พ^๕ร^๕ัง^๕พ^๕ร^๕อ^๕ม^๕
 ถ^๕ว^๕า^๕ย^๕บ^๕ร^๕ร^๕พ^๕ระ^๕ชา^๕ท^๕ร^๕ง^๕ ส^๕ล^๕ะ^๕ร^๕า^๕ช^๕ย^๕ แ^๕ล^๕ว^๕แ^๕ช^๕
 ต^๕า^๕ม^๕พ^๕ระ^๕ส^๕ง^๕ม^๕ห^๕อ^๕ม^๕ล^๕อ^๕ม^๕ จ^๕า^๕ก^๕ว^๕ิง^๕ ฯ
- ๑ บ^๕ร^๕ร^๕ล^๕อ^๕ร^๕ญ^๕ญ^๕ิ^๕ก^๕เ^๕้า^๕ อ^๕ุ^๕บ^๕เ^๕ส^๕ถ^๕
 ส^๕ถ^๕ิต^๕ท^๕า^๕ม^๕ก^๕ล^๕า^๕ง^๕ช^๕ม^๕ส^๕ง^๕ ไ^๕ม^๕ค^๕ม^๕แ^๕ล^๕ว^๕
 ญ^๕ั^๕ค^๕อ^๕ปะ^๕ส^๕ม^๕บ^๕ท^๕ บ^๕ร^๕ม^๕น^๕า^๕ถ^๕ ส^๕ย^๕า^๕ม^๕แ^๕ช^๕
 เ^๕ป^๕น^๕บ^๕ุ^๕ค^๕ร^๕พ^๕ท^๕อ^๕เ^๕้า^๕แ^๕พ^๕ร^๕ว^๕ ศ^๕า^๕ส^๕น^๕า^๕ ฯ

- ๑ พระลาพระผนวชแล้ว รัชกาลิต เล่านา
 เณลิมพระราชสมญา ใหม่ตั้ง
 ทวีภพธรณีชิต สร้อยโซ่
 ธรรมิกะราชเจ้ากัฏ์ เกียรติไท ๑
- ๑ ทวีลัวย ไชวาทถวัน ทวยชน
 ขอกวับสนาใคร ใครรู้
 แดลงพระสัตรีวันย ปรมัตถ์ กัด
 ทังโลกธรรมเกอฏ์ กัตะญาณ ๑
- ๑ ทวีลัให้จรั๊กแจ้ง พระจวิต ท่านนา
 ลงแผ่นปาสาณขาน กระทุ
 สังฆราชกัฏกชิต ชัคยะ คุณแฮ
 ลงหลักหินให้รู้ สืบมา ๑
- ๑ ปางสโโขทเยศเจ้า ลิไท
 จักเสด็จเยือนเขษฐา ต่างแคว้น
 ณศรีสันดาลัย นิราศนัค เรนทร์แฮ
 เสด็จสิงคเจ้าแม่น ต่างองค์ ๑

- ๑ ถวายนามพระบาททั่ว ลีไท ชนกนอ
สถิตสุโขทัยทรง ปกคุ้ม
เอาคุณรัตนไทร กรอมพิทักษ์ ถวัลย์แซ
อุณเฑศไพรฟ้าอุ้ม ชั่วมสเร้ง ฯ
- ๑ ปางเสด็จพ่ายพิท้าว ศรีจุทา
มลราชนครเซิง โขดโพ้น
เพื่อปรายประพาสลา จดเรียบ นั้นแล
ตรัสขุคกลองน้ำโชน ข้างลง ฯ
- ๑ ทำถนนหลวงตั้งแต่ สุโขทัยพอ
ถึงลัชนาลัยตรง แยกกัน
เชื่อมเมืองเอกเมืองโท เถึงง่าย
วางค่านทกค่านต้าน ต่างแดน ฯ
- ๑ ส่นองคุณขัติเยศเจ้า จอมอคร ชเนตรเนอ
สมพระลีโอแสน มุ่งเกอ
ศรีสวัสดิ์สถิตถาวร วุฒิชาติ ฌลวยเฮย
หวังพระสมเชอเนอ หน่อราม ฯ

๕๒   อนุวงศ์พระร่วงเจ้า   รามกำแหง

- ๑   ขนลิไทต้องถ้วน   พิตยา   เข้มมเหย
       ^๑รกศัทยอชฌางาม   แก้วนเกล้า
       ^๑แหลมฉลากปราชนูปเรืองสา   ^๑มาร์ดเพียบ   เพียนพ่อ
       ^๑อครเฒ่าน่าพเน้าเกล้า   ย่อยยง ๗
- ๑   ไฉนลียสัคกลัน   คักกา   แก้วพ่อ
       ^๑ผลเชอเคโซหลง   ^๑เหือเพอ
       ^๑ทนางพลึงคคคังคาศนา   เก็นส่วน   สมแฮ
       ^๑เหล็งฤทธิพิชเชอเรือ   หลอกคน ๗
- ๑   ลูกชนลูกเจ้าลก   ^๑เมืองเฉยอ   เขย้งรา
       ^๑ทยานแสร้แต่เสอกสน   ^๑สุขสร้าง
       ^๑เมื่อนนชัยมิชมิยลเมอ   ^๑หมายแข่ง   ไฉนเลย
       ^๑จงลเลิงเควงคว้าง   ขวายน ๗
- ๑   มณฑลละไว้ออก   ^๑อครนคร   มารา
       ^๑แต่อกมภักษผล   ^๑เพิ่มเข้ม
       ^๑ทักษิณดินชโลธร   ^๑ถึงสทวก
       ^๑แรงพณชกิกคำได้ม   ^๑เล็กไกร ๗

ตำนานพระแท่นมนังคศิลาบาตร

๕๓

- ๑ ขันผาหาง่ายทั้ง^๕   ธนสาร กัตติ^๕
 ขบวนรบคยคนไฟ   วัชร^๕
 เป็นต่อต่อวันนาน   ยิงเนือง ส่นองแซ^๕
 เคยออกกลอกกล้ำ^๕   กลัษสม ๗
- ๑ คัตตะยัสย^๕นั้น   นครเหนื^๕อ พ็เอย^๕
 สรวะเทศสองเศตรคม   ทิง^๕ลา^๕
 จนวน^๕ศพระว่องเหลื่อ   ฤา^๕รอก แล^๕วแซ^๕
 ลังเวช^๕เคชเจ้า^๕จำ   ร้อม^๕ทหาย ๗
- ๑ ไทไคไกรเกริก^๕แล้ว   เกรีย^๕งบุญ^๕
 ปราย^๕ทก^๕สาระ^๕ทิศ^๕หงาย   ห่ง^๕อ^๕ย^๕ลัม^๕
 ไช^๕ค^๕ครือ^๕ย^๕ธ^๕ยา^๕ผล^๕น   แผล^๕ง^๕เคช^๕ กระ^๕เค^๕อง^๕พ็อ^๕
 ท^๕ก^๕จ^๕กร^๕ไท^๕ท^๕อ^๕ม^๕ก^๕ม^๕   เก^๕ศ^๕ก^๕ล^๕ว ๗
- ๑ ท้าว^๕อ^๕ทอง^๕แล^๕ะ^๕เจ้า^๕   เจ^๕ม^๕ภา^๕ วิ^๕รา^๕ช^๕เอ^๕ย^๕
 ช^๕น^๕พ^๕อง^๕ว^๕อ^๕ย^๕ห^๕ว^๕   เหม^๕แ^๕ล^๕ว^๕
 ต^๕ละ^๕ป^๕าน^๕อ^๕ว^๕ต^๕าร^๕มา   ปร^๕าย^๕โล^๕ก^๕ ช^๕เล^๕ียง^๕ฤ^๕
 ป^๕ล^๕ก^๕อ^๕ย^๕ธ^๕ยา^๕พ^๕น^๕แล^๕ว^๕   ล^๕ม^๕อ^๕คร ๗

- ๑ ดิงคราชตาชากันนั้น พัญเ็น คนเฮย
งมมัตคัถะพัตรหลอน แผลกเหน้า
ภยถึงอลงคิงเชญ เฌอนย่า ขยบแฮ
ชาอ่อยคอยร้ายเร้า ร้าเอง ฯ
- ๑ ชทาศรีอยะเยศคล้าย คราเหนื่อ นั้นแล
พม่าอมิตรอำมหิตเหง ห่อนร้าย
หากเราโลกเขลาเหลือ เหลวแผลก แล้วพ่อ
ไทจึงเคอครอันย้าย นคร ฯ
- ๑ ถวิลกาลน่านเจ้าโน้น เหลือมือ ไทนอก
จินเจริญเกินรอดน รัยได้
เซียงแสนไขแหนขื่อ บ้าอ่อม จนแฮ
เคองนิคคิกย้ายได้ ตกทะเล ฯ
- ๑ กรงโกสินทร์ดินท้าย ไทสถิต นัร
แหล่งมันสคหันเห อิกแล้ว
พงอคุลยะบุญฤทธิ บรมจักร์ กริเอย
เจริญสุขทุกก้าวแพ้ว ฟ่างไฉน ฯ

- ๑ เราเรียนเรารักบ้าน เมืองเรา เราเคย
 เรามีขอยอมใคร คร่อมท้าว
 โลहितหยกท่ายเอา สรวงชาติ เลิศรา
 ยศพระบาทเจ้าหัว ชกหวง ๑
- ๑ สมัยไหนไท้ทั้งราชย์ นักรินทร์ ไหนญา
 ยังมีเมืองหลวง เลิศแมน
 กรุงศรีรัตนโกสินทร์ สยามราช เราเคย
 เกศพระรามเลี้ยงแคว้น ควังคุณ เกลิมคุณ
 ขารนี้ ๑

~~~~~
 อวสานะวงศ์ สมเด็จพระร่วงเจ้า กรุงสุโขทัย
 ราชธานีเหนือ

- ๑ คัดกะสิบส้เจ้า ชุนไท หนึ่งรา
 อ้ายเหล่าเผ่ามียญ น่านเจ้า
 หน่ายคักชกเข็มใน นครอยู่ นานแฮ
 ไหนรบจันท้องเข้า ร่วมมือ ๑

- ๑ ไทจีนังสมัคคัลลาง ผลาญกัน เองเพือน
 ขุนโคตไปรคณรงคัลล
 ฌองไฟโรไบเอนอัน เรียบไว้
 ยินข้าวเมืองเของไค ภาะปลูก กินแฮ
 ๑
- ๑ จิงไถไทอ้ายเหล้า บริพา รำนนา
 มาสัเชียงแสนสม ไลตถัถัง
 เวียงชัยบริสมาน มหะชาติ เฉลิมเฮย
 สิบพระวงศ์เขอยยัง อยู่สันติ ๑
- ๑ เรียกเหล่าจักรราชเรือง เทศา ฉมังไว
 สยามเกษตร์หลายเขตรขันธิ แข่งกร้าว
 จิงขุนเหล่าเจ้าพญา พรหมราช แดแฮ
 พาพรวรคัยกัยัยท้าว สัแคน ๑
- ๑ คอยตุงปรังพวกตัง มหาเวียง
 หนहांเงินยางแผน ผงแผ้ว
 สิบสันตติปกเขียง เฉลิมเหล่า ไทรา
 เจริญสุขเจริญค้าเจ้า กัยอุม ๑

- ๑ คัตกะลีบแปดกลุ้ม แก่ลัคก อักพ่อ
 ขุนชาติสิริชัยพนม หน้ายแคว้น
 ยกนิกรราชภูรธัก หังมิ่ง เมืองแซ
 สู้ทักษิณะท้าวแมน มุ่งแสวง ฯ
- ๑ ลอเลอเมืองแปบเว้ง แม่โพ
 ตรงฟากเมืองกำแพง เพชรวัง
 สมคักคั่นครุฑโอ พารแหล่ง ไทรา
 เพรียกสพรั่งเมืองตั้งกว้าง ใหญ่รี ฯ
- ๑ ไตรตรีงษ์เอกราชัน นามนคร นินา
 ถวัลยรัชสฤษดิ์ทรทั ไวฒแป้น
 เกษตรกิจพนิชกร กระพือเกียรต์ ฤกษ์แซ
 เทชพังชนเจ้าแคว้น สิริชัย ฯ
- ๑ อนิงปลายคัตกะนั้น อยู่นาน นครพ่อ
 กุไบลขันโรมรันไท ท่วมร้อน
 ขุนไทต่างไม่สมาน เสื่อมก่อน กวนแซ
 เลียงรบหลยวันค่อน พรวรคผาย ฯ

- ๑๑ ขุนไทอ้ายเหล่าผู้ ฝยของบุญ หนึ่งรา
 พาพรรคพักเชียงราย รั้งยัง
 เสียดโคโรคหารุน ราชวัตรพินาศ อเนกพ่อ
 ฝูงล่าหาได้ทั้ง ทัพพหล ๑
- ๑๒ ไกลไคร่ครึ่งยวาลู ลงมา มากพ่อ
 สว่างเทพนครถกกล เกียรติไท
 สยามชาติเอกราชทน ใต้คอ กันนา
 เถิงไม่มั่งมั่นไว้ ศักดิ์สง ๑
- ๑๓ ขุนแปดกรอัยหก สิบสอง
 ครอบคักกชนพรรคพยง ย่านพน
 สมบูรณ์โรคพณผอง พศกหิง หาแฮ
 ขยายใหญ่ไพร่ฟ้าชน ไชคไชน ๑
- ๑๔ ชินเสนทรงราชย์ไว้ มหิษ
 พญาใหญ่สิริชัยโอน อ่อนคล้อย
 อภิเศกราชบุตร กษัตริ์ นันนา
 เกิดอุทกท้าววันน้อย เหนองวงศ์ ๑

- ๑๑ เถิงพันแปดร้อยแปด สิบเจ็ด ศกพ่อ
 ทำอุ^๒ทองสนององค์ พ่อท้าว
 อภิเศกเสกาศเพชร สพรณราช พงศ์เอย
 ย้ายนครท่งท้าว ทักษิณ ๑
- ๑๒ หนองโสนดินสระไ้ว^๑เรือก เสนา นครฤา
 หกศกยกกษานินทร์ ใหญ่สร้าง
 กรุงศรีอยุธยา สมญะศ สยามเอย
 ทวารวดีบ้างอ้าง ออกนาม ๑
- ๑๓ รามาริประราชท้าว อุ^๒ทอง ภิไธยพ่อ
 พิสดรพรหมทรงรัชสยาม ยอดฟ้า
 สู่สวรรค^๑พ^๑ท่านถนอง ราชย์สืบ องค์เอย
 ชนพ่อ^๑งวัก^๑ลำ^๑ท่า ปรายไท ๑
- ๑๔ ยี่สิบศั^๑ก^๑ทะ^๑ชน จาต^๑ทั^๑ศ^๑ศกพ่อ
 บรมะราชาพิชัย เค็^๑ก^๑เห^๑ยม
 เส^๑ก^๑ี^๑จ^๑ป^๑ราย^๑อ^๑คร^๑วั^๑ รุ^๑กร^๑ว^๑ค^๑ แร^๑ง^๑แซ^๑
 พระร่วง^๑อ^๑อน^๑น^๑อ^๑ม^๑เพ^๑ยม ฝ^๑าก^๑เม^๑ือ^๑ง ๑

- ๑๐ ถึงไทผ่ายไท้เชียว เกโซ ไฉนฤ
 ไทผ่ายเหนือเคยเรือง ฤทธิด้วย
 ออยคปรายหลายออยคไธ หังหมื่น ไฉนนา
 จิงเกกรบราย้วย ยักตอน ๑
- ๑๑ เสมือนเราเป็นเจ้าชุม ชาวนคร มารา
 ถึงจักปรายเรานอน ลักครั้ง
 สดถ่อมสคยอหมยอน ธรรมราช ไทแซ
 สิบศึกชกเงอยัง หมื่นไฉน ๑
- ๑๒ สองศกกว้างศึกแล้ว ศักเหนือ เล่านา
 ชนพองัวพลไกร ยกล้าง
 กำแพงข่มแรงเหลือ แรงปราย ประลัยเลข
 เศชไซคไท้ไค้วัง แก่วนรงค์ ๑
- ๑๓ กำแหง, ชัยแก้วพระ ญาโณม ทัพพอ
 ออกรบชัยแก้วปลง ชัยแพ้ว
 สองศกยกพลโรม พิชญโลก เล่านา
 ปรายพ้อสามแก้วแล้ว ประณม ๑

ตำนานพระแท่นมนังคศิลาบาตร

๒๑

- ๑ รุ่งศกยยกปรายโขง กำแพง อีกพ่อ
 กวาคเฒ่าท้าวพญารคม กลับไ้
 ชาวเหนือลือเลื่องแสน ชาวอยุธยา ยานา
 ยิงยออาวันไว คักคักทง ๗
- ๒ ว้างศึกสองศกช้ำ บรมรา ชาเฮย
 ยกปรายกำแพงปลง เทษณล้า
 ศักรัถรพกรัทธา พหลยธ เองพ่อ
 พิณาศัยกลับกัมน้ำ นอบอิง ๗
- ๓ ตรัสแยกสยามราชโขง อคร แคนเฮย
 สองแล่งแย่งแม่ยัง เขตชั้น
 พระร่วงหนองมานคร พิษณุโลก เกลิงแซ
 เหนือแห่งแต่งตั้งชั้น ลูกขุน แทนขุน ๗
- ๔ ตั้งเวชแสนทเรศไ้ ลิไท เจ้าเฮย
 อัยระยคหมคฤทธิพร คักคักเคร้า
 มีข้าพิราลัย ลัยโลก อครแซ
 พระคนชเป็นเจ้าเฒ่า สืบพงศ์ ๗

- ๑ ธรรมราชาธิราชท้าว เถลิงนาม
 อ่อนคักอ่อนบุญทรง คักคักแล้ว
 เสด็จอนเภาพระร่วงราม ราชเจ็ก ประหารญา
 สองชั่วสับเฝ้าแพ้ว ต่อมา ฯ
- ๑ สิบยศร์สขค้าว แคนอคร แม่เอย
 ขุนพ่องวักริศา ทพิลอม
 กำแพงกลีบแข็งนคร เหนือขบถ รบึงพ่อ
 แต่พระร่วงนั้นน้อม หน่ายทนง ฯ
- ๑ พเอนองค์อิราชเจ้า สวรรคต
 จำลาจักรวงศ์ปลง ปราณ้อย
 เหล่าขเลียงกลีบเหวียงพยศ เผยอเชก ราชพ่อ
 ต่างเขตรต่างตั้งชม้อย ช่มกัน ฯ
- ๑ ราเมศวรราชเจ้า ลพบุรี
 พิฆาฏพระเจ้าทองจันทร์ ลูกท้าว
 เถลิงมกุฏอวยรยาถวัลย์ ทวคักคัก สยามแซ
 หันปราบเขมรทงค้าว อคร ฯ

- ๑ สวรรคตเฮอร์สไท้ วามินทร์ สมองแฮ
อินทราชสพวรรณคร ช่มแพ
เฉลิมศักดิ์พระนครินทร์ เถลิงภพ เล่านา
ทวลปราชขอครท้าวแก้ว เกียกรงค์ ฯ
- ๑ กุณพันแก้วร้อยหก สิบสอง ศกพ่อ
ธรรมราชาธิวง คตไร่
พงศ์หลวงพระร่วงสนอง องค์สืบ สันตติ์แซ
ทุกเขตเห็นอัยอันไซ้ โชคเต็ม ฯ
- ๑ จลาจลระยธูล้าง ผลาญกัน กแจ้งพ่อ
ชิงราชย์เอกราชย์เสริม ส้อย้อม
สยามพยุหส์นครสวรรค์ หวังประนุท ภัยแฮ
พญาใหญ่ไม่สู้ยอม นอบยอม ฯ
- ๑ หลายคาบพระปรายแคว้น แหวงเหนือ รวยพ่อ
ถึงสู่เชิงใหม่ตอม เติบล้าง
จอมจักรันครินทร์เมื่อ แมนคนช ทานนา
ราเมศวรผ่านหล้าค่าง ช่มอคร ฯ

- ๑ บรมไตรโลกนาถเจ้า อยชยา ภิไธยพ่อ
 ฅกาจก่องอาครองนคร ช่มหัว
 ชเลียงรัฐว่างกษัตริ์สา มาร์ดปลก ปชาเฮย
 เหลือแต่แม่ค้ำท้าว พญา ฯ
- ๑ ยุธิยเจ้าบริท้าวปลก ปชาชเลียง ราชูแซ
 ชวนพระติโลกมหา ราชเจ้า
 มาประชิดพิษณโลกเขียง ใหม่มลัม เมืองฤา
 เมืองอินคอกนอิมเกล้า กรวยลาว ฯ
- ๑ บรมไตรโลกนาถเจ้า โจมปราบ ประลัยพ่อ
 ชาวอครสยอนชาว ฝ่ายใต้
 เลี้ยชัยแต่ไม่หลาย หลายชวบ ชบถแซ
 พังสถิตพิษณท้าวไกล เกริ่นแหน ฯ
- ๑ ตรีสรวมอำนาจท้าว แคนเหนือ
 ฅนกมกฏอชยาแผน ผ่านคัม
 มลาวราชข่อยอาแม่ มาแย่ง อิกเลย
 กลัวฤทธิพิษร้ายจุ่ม ง่ายครอง ฯ

- ๑๐ บรมราชาธิราชเจ้า เชาวรส ท่านแล
 ปกอยุธยาสนอง พ่อไท้
 จอมอวลย์สรวรรคต ขัตติยลภ เถลิงนา
 ตรัสเชษฐาอันองให้ ปกอกร ๑
- ๑๑ ผสมพวงพระร่วงเจ้า สุโขทัย
 โดยภิเศกสทาสมร แมกเชอ
 เชษฐราชันคาลัย เถลิงรัช อยุรพอส
 พิศณุโลกให้เนอ หน่ออกร ๑
- ๑๒ อาทิตยวงศ์ลูกไท้ เถลิงวงศ์
 พระร่วงหน่วงไจนคร เขตนั้น
 มาตเรศเกศกลพงค์ พญาแห่น่ง เหนือแฮ
 เชอมาชาติเหนือไคให้ ห่วงวงศ์ ๑
- ๑๓ เกล็ดมนามสยามราชแม่ ขุนสุโข ท้ายพอส
 รามอริยกิจองค์ เอกเกล้า
 สวรรคตยศเทโช พิษณุ ราชเอบ
 คั่นผ่านกรงไคแล้ว ผ่องภยณห์ ๑

- ๑ เผลิมภโงยบรมราชเรือง คักกา
 พระหน่อพททางกร แก่นแคว้น
 ฐาปนาชยธราชา กนิฐะนช นาดเอย
 ผ่านพิณณท้าวแม่น เมือเต็ม ๆ
- ๑ คินเกลิงอยชเยศโขง เกษฏา
 สวรรคคตหมคองคเสริม คักกคคค้อง
 นครพิณณโลกนิรา สยามราช ครอบแซ
 พระรัชฎานันค้อง ประหาร ๆ
- ๑ เถียรราชาพระน้อง นฤเบศ
 ฤาเนองวงศ์เหนือปาน พเจ้า
 อยชเฝ้าปกเกล้าเกษตร อครสุช สันค้แซ
 เหตุทัพไทไค้เข้า ช่ปราม ๆ
- ๑ ชทาศรีอยชเยศค้อง ตกอช ครอบา
 ลอตระลบจอมภพสยาม ยชแกลัว
 อครปราบหลายเรียบถัย เชิงใหม่ ม่อยพ้อ
 พเณญพระชัยสันแล้ว ลุกกลี ๆ

- ๑ พระแก้วฟ้าถกล้าง พระชนม์ เลี้ยว
ชาวทศกรรณศรี แลยอน
หากชนพิเรนทรผจญ ขบถพินาศ
เชิญพระเอิยระเจ้าชน สืบวงศ์ ฯ
- ๒ ขบถอบาทวังราชย์ควย เคชกาม
ชาติไพบยอนนิยมหลง โลภร้าย
ไร้พรกรจักทนกยาม จุกละหุก โหมแฮ
ผวนผกหกเค็ดล้าย ตลกขื่น ฯ
- ๓ พระมหาจักรพรรดิทั้ง ชนพิเรนทร เทพพ่อ
เป็นพระธรรมราชขวัญ ชาติพเน้า
อภิเศกสกาเวน วิษณุโลก ครองรา
เหตุหน่อเหนือเชื้อเจ้า เจกขันธ์ ฯ
- ๔ ยุคพม้ามารบล้าง ผลาญวงศ์ สยามพ่อ
พระจักรพรรดิหิณฑรร คคแล้ว
มหาธรรมราชทรง ราชย์อยุธยา ยานา
พระนเรศวรแก้วแก้ว ผ่านอุคร ฯ

- ๑ โรมพม่าล่าเกษแพ้ยัญไท
 กวากพวกเหนือเมื่อนครภาคใต้
 สมนานจิตเกิดมีตระใจเป็นพวกเคี้ยวรา
 เล็กอนราชเจ้าไว้ปักชเลียง ฯ
- ๑ ไทมีมหาชาลวันเรื่องบุญหลายแซ
 น้อยพระองค์น้อยเอียงอ่อนกล้า
 อธิบายจึงพวาคณขจรเกียรติไกลเอย
 ยงยวคชวคหล้าข้าเลือกคณ ฯ
- ๑ แรงทงหลงเชอแม่นเมืองดีเสมอนา
 เรืองฤทธิ์เรืองบุญอศลย์เด่นฟ้า
 ในยามเมอทรมาศรีแสนทุเรศแล้วแซ
 พเอญเณราเคระร้ายผล้าฉิบหาย ฯ
- ๑ ถังวงศ์ทพลราชบ้านพลหลวง
 เมืองยิ่งไทรมยิ่งหมายว่ากล้า
 หมคอมาคยทสมารถปวงเขลาชลาทขลุบแซ
 เลวทุกเหล่าเจ้าข้าคัยกรุง ฯ

๑	คนคิดด้วยเกิด
ก็ใช้ก็เศษผง
ไร้แหล่งแพ่งศึกษา
ยังมากขึ้นวันวัน	คิมา เองญา
ผกเพน
สมชาติ เกลิมเฮย
ว่างไฉน ฯ
๑	ผิดใจนึกหนึ่งแล้ว
นึกแต่ฆ่าตบไป
โลกลาภโลกกามขลัง
เสียอยุธาด้วยตอ	ลิมขัง
ทุกมอ
ปลุกเค็ก หลงแซ
คำญาณ ฯ
๑	น้หากชนตากลื้อ
เกลี้ยกล่อมไพร่ไททหาร
ปราบพม่าปราบจลาจล
พนเอกราชเลี้ยงล่อม	เลี้ยงชนม้ ท่านนา
เหมห้อม
จนสงบ
เหล่าไท ฯ
๑	หาไม้สยามะชาติลัม
กกดชาติเป็นทาสไฉล
พทศศาสน์จักพินาศม
ไหนจะเทบมหน้าเบอง	ภิล ลเลิงพ่อ
เล็กเวอง
เพราะอลัช ชีแล
อัยมูก์ ฯ

- ๑๑ พเอิญจีนโรมฉินมล้าง อังวะ
 ทัพพม่าล่าไปรงค์ วัชฐ์
 บุษย์ไททีไต้ปะ ไชยศักดิ์ กณันนา
 ขุนตากจึงแกกั เกยวคคิน ฯ
- ๑๒ พระเปนแต่ไพร่เจ้า เมืองตาก กณันพ่อ
 ฤทธรรักเมืองเพองผน ใ้คน
 ผูกใจไพร่โดยยาก ขอกจก ทนุกล
 พทศศาตสนชาตให้พน เมียนฉลาญ ฯ
- ๑๓ เลียนปวัตโพธิสัตว์สร้าง ขาวมี มังรา
 ไปรกสัศวัฏฐะสงสาร รอดแล้ว
 โลหิตชีวิตพลี ซาคี่ช่วย ฆลของแซ
 แรกหลอกไพร่ฟ้าแล้ว หลอกองค์ ฯ
- ๑๔ อินบุรีศรีสวัสดิ์สร้าง สมปอง เปียมรา
 ปรายเค็กนอกในวง ไว่สัน
 กลับเลียบพระจิตของ เฝียนฆ่า ไชมงไชย
 จนขยดปลคท้าวคน หลกไฉน ฯ

- ๑ ชายสมาธิปกรารูป้อง ปรีติยา มิตรเอย
 ชุชาศิศาสนาไท เทียบท้าว
 สมัยนั้นสกลัสนหา ไทยสยค สยของแฮ
 หากพระยอดฟ้ากำว บาทเถิง ฯ
- ๑ ทรงคุณทรงเดชล้ำ ชนอัน บัรวิรา
 รัยปกของพศกเถลิง ไสยถกแคว้น
 กุลศรีจักริถิลกล เกียรติประคิษ จู๋นแซ
 สยามชาติพึ่งไท้แม่น บิคร ฯ
- ๑ รัตนโกสินทร์สฤษดิ์สร้าง สง่าแคน
 สิบกษัตริย์จุรัชพร เพิ่มท้าว
 ครองไชนไยปานแสน ไสยภาคย์ ไผทเอย
 สันตสุขทกช่อนร้าว ฤกล ฯ
- ๑ เมืองเหนือเวอร้างเนน นานบ
 นักรเวศร้างเวืองกล ย่ำชา
 ถึงหกศัตกะมี แท้ชก โชมแซ
 เหตุบ่มีเจ้าหล้า เล็ดครอง ฯ

- [illegible]

- ๑ สุโขทัยไฟโรจล้ำ ธานี เห็นอรา
 เกษพระร่วงงามเผยอ เกียรติเจ้า
 เมืองดีเพราะเมืองมี ชนปักษ์ คั่น
 หมกพระร่วงร้างแผ้ว แผลกนคร ฯ
- ๑ มณีกลีลาบายไอ ชนงาม เจ้าเอย
 เคยประทัยตรัสสอน ไพร่ฟ้า
 หินเอกเศกสมสยาม มหาราช สถิตพ่อ
 ชูอันบันลือเลออย่า อเนกอดนอ ฯ
- ๑ ปาสาณปราสาทสร้าง แสนทน แล้วเพื่อน
 คึกฤไกรไครพนอ กร่อนกล้าน
 นารทกนกถองคน โคมนุ่ม เนื้อแซ
 ยังจิตคิดพึงสร้าง เสออะไฉน ฯ
- ๑ รักษาปราสาทสร้าง เสดมัย
 ง่ายกว่ารักษาใจ รูปคัวย
 กันเราอย่าแฉกรไว วุฒิภาพ ผดุงเทอญ
 เปน,สง่า,ความ้วย้วย แเย่ยคุณ ฯ

- ๑ เห็นเหตุไต่ส่อให้ เราไทมม เลียญา
 ๕ จิตออย่าคึกคกหนน เหตุ^๕นั้น
 เหตุไต่ส่อให้โหม มห^๕รคิโสคถิ สมแฮ
 ๕ เร่งกอบเห^๕กนั้นชวน จิตเสมอ ๑
- ๑ ส่วนตัวส่วนชาติเจ้า ออย่าประทัง กันเลย
 ส่วนอาคม^๕ชีวา^๕คม^๕เลอ คอก^๕รู้
 ส่วนชาติ^๕หาก^๕ชาติ^๕ยัง อ้อย^๕อ้อย^๕ ยินแฮ
 เลีย^๕อาคม^๕ชาติ^๕คอง^๕ เกย^๕รคยง ๑
- ๑ ทำ^๕ก^๕ทำ^๕ชั่ว^๕คล้าย ปรายแผน แยกพ่อ
 คน^๕มัก^๕เอา^๕อย่าง^๕คง คับ^๕ช้า
 ผล^๕ชั่ว^๕ผล^๕ชั่ว^๕แสน สทก^๕วิบาก โฉนญา
 สทก^๕ไม่^๕เหมือน^๕ข้าง^๕หน้า หน่ง^๕เลียน ๑
- ๑ ทั^๕น^๕สม^๕ย^๕นี้^๕ไ^๕ช่^๕อ้อย ทำ^๕เก^๕ คอก^๕เจ้า
 เพราะ^๕ว่า^๕ค^๕สม^๕เณ^๕ย^๕น เม^๕อน^๕น
 เก^๕า^๕ผล^๕อ^๕ใหม่^๕เผย^๕อ^๕เห หา^๕ถ^๕ก^๕ ถ^๕ล^๕อง^๕แฮ
 ไ^๕ช่^๕อ^๕อ^๕ใหม่^๕ไ^๕ช^๕ร^๕น เว^๕อ^๕ค^๕ย^๕ง ๑

- ๑๑ ตั้งใจให้^๕แก่บ้าน เมือง^๕เจริญ ^๕เด็ก^๕รา
 ตั้งจิตคอย^๕สัก^๕ก^๕สิ่ง สุข^๕เกอ
 ใ^๕สำหรับ^๕ตัว^๕เพ^๕ลัน เท^๕ย^๕สน^๕ก เท^๕ย^๕แน
 สำหรับ^๕ท^๕ว^๕หน้า^๕เฮ^๕อ เอ^๕ย^๕ม^๕ช^๕ว^๕ญ ๑
- ๑๒ ก^๕ก^๕กำ^๕บ^๕ร^๕พ^๕น^๕ร^๕อย บ^๕ก^๕ง
 บ^๕ห^๕น^๕ง^๕ใน^๕บ^๕ร^๕ย^๕น แ^๕ล^๕น^๕ร^๕
 อ^๕ย^๕า^๕ก^๕อ^๕ย^๕า^๕ด^๕อ^๕ข^๕ล^๕ง ถ^๕อ^๕ท^๕ิ^๕ฐ^๕ิ ไ^๕ถ^๕ด^๕เ^๕ย
 เก^๕ก^๕ชา^๕ต^๕มา^๕ท^๕ล^๕ม^๕าย^๕ผู้ เ^๕อ^๕ก^๕ญ^๕า^๕ณ ๑
- ๑๓ เก^๕ไ^๕น^๕เก^๕ใ^๕ให้^๕เก^๕ก^๕ ก^๕ุ^๕ณ^๕เก^๕ ^๕เด^๕ก^๕เพ^๕อ^๕น
 เก^๕อ^๕ย^๕า^๕เก^๕เ^๕ว^๕ชา^๕น เช^๕อ^๕ฟ^๕ง
 ท^๕า^๕ไ^๕ใ^๕ส^๕เ^๕เ^๕ก^๕เ^๕ ท^๕า^๕ห^๕ะ^๕ด^๕ุ^๕ ย^๕ระ^๕ส^๕ง^๕ค^๕์^๕แ^๕ธ
 ท^๕า^๕อ^๕ย^๕า^๕ท^๕า^๕ค^๕ล^๕้าย^๕ก^๕ึง ก^๕ง^๕ท^๕น^๕ง ๑

๑ ชาตัสยามอร่ามเกียรติกาว เกษมสันต์ สมรา

เทศพงษ์จักริศทรง ปกแผ่น

กตัญญูคู่กับบรร มสจวิต เจริญชัย

ไท่เด็กพร้อมน้อมเกล้า เกริ่นพร ถวายพร ไชโย ฯ

จบลิลิตด้นปฐมภาค

ศุภมัสต

